

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2012

Climax

177

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

Anul 18

noiembrie 2024

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoa

literare

Revistă literară și de cultură românească

Fondată: mai 2007

Țărăncuțe, de Vincent Van Gogh

Climate literare

CUPRINS

Mihai Bbeniuc/ Poezii...3
George Petrovai/ Recomandările gânditorilor...4
Constantin Stancu / Octavian Goga și magnificul Ardeal... 5
Cristian Grigore / Poezii ... 8
Gheorghe Constantin Nistoroiu / Familia în tradiția biblică ... 9
Ioan Aurel Pop / Anotimpurile poeziei lui Eminescu ... 11
Gheorghe Geantă / Eterna regăsire ... 12
Beatrice Vaisman / D-ale mele ... 13
Carmen Cristina Oltean / Poezii ... 14
Gabriela Căluțiu Sonnenberg / Intenția contează ... 15
Aurelia Rînjea / Ecuri culturale ... 16
Violeta Ionescu / Cronică – Valentina Teclici ... 19
Cărlin Florin Mladin/ Cornel Teodor Durgheu ... 20
Al. Florin Țene / Istoriile scriitorului Ion N. Oprea ... 22
Elena Oprea / Poeme ... 23
Anton Gagiuc/ Așa a fost să fie ... 24
Elena Buică/ Leagănul cald al vieții de familie ... 25
Constantin Moșincat/ O carte cum alta nu-i....
Constantin Moldovan / Poeme ... 28
Gheorghe Andrei Neagu / Ionii poetului ... 29
Ștefan Lucian Mureșanu / Conceptul de autoritate ... 30
Nicholas Dima / Divinitatea , religia și omul ... 32
Gruia Cojocaruc / Spiritul maiorului în amurg ... 34
Luca Cipola / Versuri ... 36
Gheorghe Valerică Cimpoca/ Curajul de a fi...37
Ion Iancu Vale / Plăcerea, dușmanul omului ... 38
ITHACA/ Colaj liric ... 39

INFO CLIMATE

Coperta:

Țărăncuțe
de Nicolae Grigorescu

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE

RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI - RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU
DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTLR022) - USD: RO44BTRLUSD CRT00U0239301

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev,
Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara,
Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.

Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada,
Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar,
Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica
Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca

Colegiul redacțional: Florea Turiac, George Piteș, Vasile
Didoacă Dojana, Ion Teodor Palade, Sebastian Drăgan,
Carmen Georgeta Popescu, Elena Oprea

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Dragoș Niculescu, Djamel Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Virginia Mateiaș, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X

Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni

Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu; Administrare site: Dorin Let

Calul troian

*Eu te-am primit în trupu-mi, cu alai,
Măi timpule, fălos că-mbătrânesc,
Știind că-mi dai și mai uitând că-mi
iai*

*Din mândrul meu tezaur pământesc.
Dar azi când ești în mine, parcă ai
Dinți mult mai mari care cumplit
rânjesc.*

*Începi să iai, nimica nu mai dai
Și-n pântec arme parcă-ți zângănesc.
Am introdus eu singur în cetate,
Fără să știu ori cu știință, poate,
Cu oastea morții-n el, Calul Troian?
Așa o fi. Dar, timpule, tu, frate,
Să știi că fără milă ne vom bate-
Voi bate-n bătrânețea-mi ca-n
dușman!*

Plânge-o cucuvaie

*Plânge-o cucuvaie. După cine oare?
E târziu și toamnă, nu e nicio floare.
Pentru cea plecată ce nimic nu cere
Numai în cuvinte aflu mângâiere.
E zădărnice, știu, orișice tângă,
Las în locu-mi ploaia singură să
plângă
Și mă-nchid în mine ca un pom în
ceață,
Nu aștept nimica bun de la viață.
Nu știu de mi-i dată înc-o
primăvară,
Barem pentru draga-mi floare să
răsară,
Ca să-i pun în vasul pietrii funerare
Floarea ce să-i spună dragii ce mă
doare.*

Grădina amintiri

*Nu poți fi moartă cât mai sunt eu viu
Te simt în orice fibră din ființă,
Nu te primește Lethe-n neființă
Cât mie-mi este dat ca să mai fiu.
Te port în mine ca un arbor seva
Și-nmurgurești în fiecare gând
În trupul meu cu rodnicu-i pământ –
Rămâi fecundă pentru mine Eva.
Cât voi mai fi, alături o să fim
Iar în copaci o floare lângă-o floare
Va străluci-n culori mirositoare
În al grădinii noastre țintirim.*

Necunoscuta femeie

*Dintre-nșelătoarele amante
Mi-a rămas în minte numai una,
Încărcată greu cu diamante
Și purtând pe frunte – nouă – luna.
Mă-nvelea cu șalul de-ntuneric
Și stăteam alătura tăcuți;
Trupul fin i-l cuprindeam eteric:
„Spune, tu, de ce nu mă săruți?”
Ea tăcea și mă-nvelea mai tare,
Tăinuie o lacrimă zvânta;
Nu-ndrăzneau să-i pun vreo
întrebare,
Ce durere grea o frământa.
Dar o dată, către zori de ziuă,
Când pleca de obicei grăbit,
Inima ca un ciocan în piuă
I-a bătut ș-atuncea mi-a vorbit.
„Trebuie să rupem legătura!
Te iubesc așa de mult acum,
Că mi-e arsă de-nsetare gura:
Un sărut și te vei face scrum!
N-am iubit pe nimeni niciodată,
Toți i-am sărutat, pe câți am vrut;
Și-au pierit ca floarea scuturată.
Te iubesc, nu pot să te sărut”.
N-a mai fost de-atuncea la-ntâlnire,
Dar eu știu că nu mă va uita.
Când s-o stinge marea ei iubire,
O, atuncea mă va săruta!*

Pietrarul

*Durerea tuturor o schimb în piatră,
Cu dalta dezghicând-o plină, dalbă:
Și plâng rămașii-n urmă lângă
vatră,
Și-n trista curte strămoșească nalbă.
Împlânt făcutul mâinilor pe-o coastă
În dâmbul rotunjit de oseminte,
La rând cu un popor întreg ce-
adastă
Înmărmurit pe veci, de mai-nainte.
Ca numele să-l sap în stânca dură,
Din lacrimi adunat-am udătură,
Să curme fierul slovelor făgaș,
Dar, câteodată, brațu-mi nărăvaș
Alunecă și-adorm, și-n vis îmi pare
Că-s temelia pietrei funerare.*

Peana

*În codrul acesta vrăjtit
Stejarii-s de două milenii,
Sub mușchiul de taină așteaptă
Făptura de vis a Ileenii.

Vestiți cavaleri din Apus
Umblat-au mereu s-o găsească,
Un blestem ce-apasă pe codru
Schimbatu-i-a 'n piatră și iască.*

*Mari lotri cu nume temut
Cercat-au pe zână s-o fure —
Cadavrele lor putrezesc
În reavăn pământ de pădure.*

*Și zâna visează de veacuri
Un tânăr născut în dumbravă
Să vină să-i dea un sărut
Trezind-o din vraja bolnavă.*

Recomandările gânditorilor antici greci în materie de fericire

George PETROVAI

Despre fericire am scris pe 7 decembrie 2010 articolul Nevoia omului de fericire, unde – printre altele – spuneam următoarele adevăruri incomode pentru ateii și posesorii doar de bogății materiale (exterioare): „Cum simplitatea și cumpătarea sunt condiții indispensabile întru atingerea stării de fericire, urcată până la beatitudine (cu înțelepciune se spune că nu-i bogat omul care dorește tot mai mult, ci acela care, în plan material, se mulțumește cu tot mai puțin)”, pe bună dreptate ne îndeamnă Mântuitorul să nu adunăm bogății pe care le mănâncă moliile și le fură hoții, ci să adunăm bogății nepieritoare”. Se subînțelege că aceste bogății nepieritoare nu pot să fie decât moral-spirituale...

Adaug în textul Fericirea-n bani scaldată e-n esența ei ratată din 28 august 2016 că ea (fericirea) „se mișcă spre împlinire în interiorul sistemului tridimensional credință-iubire-bine (un om credincios cunoaște mai lesne și mai intens decât necredinciosul fericirea ce rezultă din înfăptuirea binelui, iar iubirea trebuie văzută de toți muritorii ca cea mai puternică forță universală – iubirea e Dumnezeu și Dumnezeu e iubire) și că sensul ei moral-umanitar de acțiune este dinspre interior spre exterior, dinspre individ către semeni, firește, cu inerentele întoarceri și autoreglări ale focarului de iradiere, mereu însetat de atotomenesc”.

De data asta voi înfățișa câteva convingeri referențiale ale filosofilor antici greci (Aristotel, cinicul Diogene, Epicur, Epictet), care se constituie în recomandări pentru eterna chestiune omenească a fericirii, desigur, neuitând că beatitudinea orientalilor (indieni, chinezi, japonezi) este cauționată chiar și în zilele noastre de armonia lăuntrică, stare la care se ajunge prin asceză și exerciții mai mult sau mai puțin înrudite cu Yoga (bunăoară, arta zazen de a comunica, dincolo de cuvinte, „de la sufletul meu la sufletul tău”), că gânditorul iudaic Baruch Spinoza - ignorând crunta sărăcie la care a fost condamnat de rabini și coreligionari - și-a găsit fericirea în „căutarea dezinteresată a adevărului” sau că splendida înțelepciune japoneză continuă să-i avertizeze pe pământeni în legătură cu pericolul acumulării materiale: „Un obiect în plus este o grijă în plus”...

Conștienți de acest lucru, marii înțelepți ai lumii, îndeosebi cei din vechime, încât erau perfect îndreptățiți să afirme că „Tot ce am duc cu mine”!

Sigur că Stagiritul are dreptate atunci când susține că

fericirea nu se identifică cu satisfacția, ea fiind rodul unei vieți mereu virtuoașă și al activităților serioase, care contribuie în mod nemijlocit la împlinirea omului ca om.

Totodată, fericirea nu este un joc, asta deoarece – în esența sa – jocul este inconștient (și animalele se hârjonesc și se joacă, puii lor prin joc formându-și deprinderile și reflexele). Însă căutarea, aflarea și savurarea fericirii, scopul suprem al indivizilor și al societăților din totdeauna și pentru totdeauna, neapărat trebuie să porceadă de la o serie de acte conștiente, mai întâi pentru dobândirea armoniei lăuntrice (omul neliniștit, hapsân și invidios nu cunoaște drumul spre adevărata fericire!), apoi întru formarea unei conduite ireproșabile, rampa sigură de lansare spre starea de recunoștință, implicit de recunoaștere cu maximă bucurie a rarelor și scurtelor perioade de fericire.

Într-adevăr, sub neîntrerupta apăsare a unui timp rău și bolnav, numai de-o asemenea fericire are parte omul în această lume, anapoda în principal din cauza politicilor duse (peste capul miliardelor de semeni îmbrobodiți) pentru sporirea puterii, bogăției, faimei și plăcerilor celor puțini. Cu completarea că în lumea noastră ultratehnicizată și – deci – ultramaterială, tot mai mulți pământeni și tot mai multe comunități umane (familii, dinastii, clanuri, găști, partide, popoare, organisme suprastatale) se amăgesc cu „fericirea” generată de cele patru capcane necruțătoare (bani, putere, faimă, plăcere), deși se știe foarte bine că răul și nefericirea progresează prin esența lor demonică.

După cum viața nu este un scop în sine (trebuie s-o acceptăm cu dezamăgirile, neajunsurile și neîmplinirile pe care zilnic ni le servește, întrucât numai din înțelegerea lor descoperim noi sensuri mobilizatoare), fericirea la rândul ei nu poate să fie un scop în sine. De ce? Pentru că scopul în sine nu numai că ar mutila valoarea universală și atotumanizatoare a adevăratei fericiri (doar în această superbă ipostază ea rămâne pură și transfiguratoare), dar i-ar distorsiona – prin încurajarea patimilor (orgoliu, egoism, ipocrizie ș.a.m.d.) - și sensul izbăvitor.

Da, căci aidoma unei mane cerești, veritabila fericire vine din lăuntricitatea armonioasă a omului îndumnezeit/atotînțelepțit (credincios, iubitor, simplu, modest, cumpătat, generos) și alimentează raporturile filiale cu Atotputernicul și pe cele frățești cu toți semeni. Altfel spus, fericirea deplină și transfiguratoare (din bun mai bun) nu poate să fie egoistă, adică edificată pe nefericirea celor mulți, prin minciuni, nedreptăți, jafuri, discriminări, acte teroriste sau războaie de cotopire.

Aidoma lui Aristotel, cinicii (mai ales Diogene) pun virtutea și abstenența la baza fericirii, Epicur așază fericirea pe plăcere și rațiunea individuală, Epictet ne face cunoscut în Manual (mai exact în Fragmente) că „În sărăcie, cineva își poate duce viața fericit, pe când în bogăție și onoruri e foarte rar fericit” (maxima 133 din cartea apărută la BPT, Editura Minerva, București, 1977), elogiind „menține-te și abține-te” (vorbe care –potrivit celebrului actor grec Favorinus – „tot omul trebuie să le aibă în minte”), iar religiile în general, creștinismul în special, recomandă fericirea izvorâtă din cumpătare și neconținut îmbogățită cu credință, iubire, smerenie și simplitate.

SUB FULGERE ALBASTRE: OCTAVIAN GOGA ȘI MAGICUL ARDEAL

Constantin STANCU

În lumea literară există magie, una venind din straturile istoriei. **Ardealul** este această zonă unică, ca un continent într-un veac aurit. Adrian Botez, punând accentul pe viziunea sa asupra literaturii, face o analiză hermeneutică, asupra poeziei lui Octavian Goga. Autorul, poet, eseist inconfundabil, prozator straniu și deschis, vine cu această prezentare, după ce a analizat poezia lui Eminescu sau Dosoftei, ori Emil Botta. Experiența sa hermeneutică l-a condus, inevitabil, spre Octavian Goga.

În cartea *Magica noastră casă: Ardealul (...un vis, puțină istorie și analiză hermeneutică, asupra poeziei lui Octavian Goga)*, apărută la Editura Rafet, în anul 2020, Adrian Botez dedică eseurile și recenziile acelor români care nu-și trădează rădăcinile. O face sincer, cu patos, serios deoarece Octavian Goga este un „**geniu în stare de ardere**”, un poet exponențial pentru literatura română. El a venit după Mihai Eminescu, izbucnind, în spiritualitatea de la noi, cu poeme în care a pus vibrația picurată, de Dumnezeu, la Geneză. Pământul românesc era cuprins în inventarul divin, poetul a captat miracolele și viitorul, așa cum s-a coagulat în prezentul dintre cele două războaie mondiale. Un timp crunt și revelator, pentru istoria noastră.

Adrian Botez își structurează ampla analiză pe mai multe zone fierbinți, greu de decantat în structurile uzuale ale teoriei literare: *Ardealul – „Magica noastră casă”; Metanoia lacrimii – spre forță stihinic-orfică, de mântuire a neamului. Eminescianismul lui Octavian Goga; „Luceafărul” (nedesăvârșit...?! – sau enigmatic?!)* al lui Octavian Goga: poemul „NOI”; „Autopsierii”. „Casa Noastră” – Casa Magică a Vizionarilor. Mesia/ „Mesianismul” – înlocuit de vizionarismul Creștin („Clăcașii”); *Epopoea lui Radu Roată; Poetul – Profet și nemulțumirile lui;*

Cain și munții. Cosmologia bipolară a crucii, la Octavian Goga; Timpul, în poezia lui Octavian Goga; Cântecul. Poezia/ Cântec/ Mantră: poezia ca ritual.

Adrian Botez

Iubirea. Femeia, la Goga. Lupul dacic – Lupul Fenrir. Poetul supus misiunii soteoriologice. Nenorocul, amarul, jalea, jelitul. Învierea; Străinătatea; Vindecarea/ Mântuirea prin strămoși; Concluzii.

Cartea cuprinde o amplă **Bibliografie**, anexe privitoare la operele originale ale lui Octavian Goga, consultate în volume. Referințe critice, evocări în periodice și alte publicații, studii de referință, toate în volume dense. Plus o bibliografie teoretică: stilistică, lingvistică, estetică, hermeneutică, istoria culturii, folclor, folcloristică, tracologie, filozofie, ocultism etc.

La final, ne sunt prezentate date legate de viața și activitatea lui Adrian Botez.

Suntem în prezența unei analize ample, făcută din mai multe puncte de vedere, complexe, bazată pe un material bogat, izvorând din istoria dură a românilor, din delta culturii române, din pasiunea autorului, pentru personajele complexe ale literaturii române. Religia este prezentă și ea, modelează cele douăsprezece capitole și le oferă un portal spre cer și spre istorie. Botez aranjează mai multe tablouri în care este prezent Octavian Goga, activ, dinamic, implicat în viața spirituală.

De remarcat plonjonul făcut de autor în istoria Ardealului, călătoria spirituală prin momentele astrale ale acestei zone. Sunt punctate punctele de sprijin: Sarmizegetusa, momentul Gelu, evenimente susținute de personalitatea unor înaintași demni, precum Ioan/ Iancu de Hunedoara, Gheorghe Doja, Ștefan Ludwig Roth, Avram Iancu, Horea, Cloșca și Crișan, martorii Marii Uniri de la 1918... Ardealul este perceput ca o importantă **CASĂ**, locul unde românii au avut un pământ al lor, s-au putut defini ca **NOI**.

Adrian Botez pune pasiune în descrierea făcută istoriei Ardealului, se bazează pe multe fapte, documente, date, face trimiteri, explică. Această analiză istorică i-a permis să înțeleagă în profunzime trăirile lui Octavian Goga, să pipăie suferința din această zonă a României. Să simtă sângele amestecat împreună cu vorbele oamenilor, pământul locului, cu miturile și credințele lor, să accepte unirea dintre pământ și cer. Printre fulgerele istoriei apare țipătul

unic al ardelenilor, un fior argintat. Cititorul va redescoperi/ descoperi istoria, așa cum a fost - și va înțelege.

În analiza operei lui Octavian Goga, Adrian Botez face o paralelă cu opera lui Eminescu: *Luceafărul/ Noi*. Două capodopere ale literaturii, cu toate agresiunile hermeneutice ale diferiților formatori de opinie literară. Poetul genial a avut o „casă magică”, un loc unic, luminat. Oltul apare ca o cetate naturală, un refugiu - „cetate de scăpare”, după regulile religioase ale Vechiului Testament. Casa lui Octavian Goga este încăpătoare, încă, a fost sprijin, prin vremuri grele, pentru țărani, lăutari, preoți, cantori, dascăli, secerători manuali, plugari, clăcași. Ei au fost cei mulți, care au dus bătălia fizică și spirituală în istorie. Casa le-a dat argumente solide. Poetul, simțindu-le viața, a transformat marile încercări, marile traume istorice în argumente ale salvării/ mântuirii. Octavian Goga a identificat rădăcinile răului, ele vin dinspre păcatului lui Cain, o extrapolare în istorie. O istorie în care a fost, este/există, la modul activ și etern, Dumnezeu, veghind asupra faptelor oamenilor. prin vremuri.

De remarcat, la bardul ardelean, cântecul dedicat femeii, un cântec pentru vatră, pentru ajutorul de nădejde dat bărbaților, care au dus lupta spirituală și fizică, pentru Casa Ardealului. Femeia capabilă să nască pe eliberatorul celor care au suferit/ suferă. Poetul a rămas legat de identitatea oamenilor din acest loc special, a conservat legea veche și nouă, stropită cu suferințe crunte. Fiecare ființă de aici poartă, în trup, un cimitir/ țintirim de suflete pierdute, unele anonime. Goga a pledat pentru integrarea Ardealului în România, dar și în Paradisul Pierdut. Toate i-au permis poetului să fundamenteze o viziune asupra destinului în istorie, a eliberării de sub păcatele oamenilor, o ieșire de siguranță spre marea istorie. Poezia lui Goga a fost cântec, ritual, cuvintele au purtat în ele forța luminii, au coagulat energiile rugăciunilor. Eliberarea este bipolară, în sfera spirituală, metafizică și în sfera luptei pentru pâinea cea de toate zilele. Opera lui Goga este scrisoarea adresată împăratului, el pleacă în lume să-și recâștige dreptatea prin eliberare/ înviere. Sub fulgere albastre se încheagă *Cântarea Cântărilor*, cântarea suferinței/ a patimilor.

Ardealul / Har-Deal, muntele harului divin, tărâm sfânt. Paralela cu textele biblice, care au, ca motiv, muntele lui Dumnezeu, așa se arată, în istorie, Ardealul. Sunt motive religioase, dar și orfice, motive

istorice, dar și tainice/metafizice. Goga a pus, în tablouri paralele, mitul poporului lui Israel, cu mitul poporului român, comunicarea făcându-se prin vasele comunicante, spirituale, activate de credință.

Un capitol interesant și dens este dedicat vieții marelui poet. Portretul realizat este semnificativ, cuprinde date legate de primii ani ai vieții, debutul publicistic, opera poetică, activitatea de gazetar, activitatea de dramaturg și cea de traducător. Sunt enumerate câteva aspecte legate de activitatea politică a lui Goga, faptele legate de unirea Transilvaniei cu Patria, participant activ la Marea Unire din 1918. Autorul a ținut să menționeze că eroul analizei a fost membru al Academiei Române, primind și premii importante, pentru vremea aceea. Un episod dens este cel al dragostei manifestată față de Veturia Goga (fostă Mureșan), o dragoste intensă și tensionată. Veturia a fost un personaj controversat al epocii, femeie cu educație de ținută, poliglotă (germană, franceză, maghiară). A avut relații politico-sociale controversate, cu persoanele puternice ale vremii: Regele Carol al II-lea, Ion Antonescu, Hitler. Se pare că a fost agent activ al unor rețele de spionaj și interfața pentru unele activități discutabile, sau greu de explicat. Sfârșitul poetului este legat de activitatea Veturiei, datele fiind relevante. Toate acestea redau un mediu atipic și anistoric, legat de viața lui Octavian Goga.

Ca personaj complex, cu puternică imagine formată la populația română a vremii, scriitor de forță, inspirat și carismatic, personajul Goga a fost analizat de numeroși critici literari sau oameni de cultură, precum și întreaga sa activitate literară. Adrian Botez îi numește „**autopiserii**”, cei legați, exclusiv, de propriile lor viziuni analitice („**des-făcătoare**” și, extrem de rar, „**re-făcătoare**”- „**învietoare**”!), asupra literaturii. Motivațiile au fost complexe: Goga a participat activ la Marea Unire, a ținut discursuri electrizante, opera sa a avut impact în rândul poporului, a fost sincer și deschis, cu un limbaj percutant, în vogă. Personalități marcante au punctat prezența poetului în lumea culturală, de la Titu Maiorescu - la Eugen Lovinescu. Au mai scris despre opera poetului: Eugen Lovinescu, Sextil Pușcariu, Nicolae Iorga, Mircea Zăciu, Mihail Dragomirescu, Ovid Densusianu, Eugen Simion, Șerban Cioculescu, Vladimir Streinu, Nicolae Manolescu etc. Dezbaterile s-au centrat pe mesianismul lui Octavian Goga, un subiect fierbinte, mereu actual, când se pune în scenă personajul și

sensul în istorie. Textele scrise au avut impact, chiar dacă unele personalități au atacat opera poetică și poetul, dintr-un avânt estetic, doctrinar, religios sau politic. Teodor Vârgolici a scris: „*Octavian Goga a fost cel care a deschis porți noi, nebănuite, în climatul liricii românești. El a adus nu numai un suflu nou, de nobilă esență patriotică și socială, ci și o artă proprie, cu calități de netă superioritate, față de cea a contemporanilor săi. Octavian Goga este deținătorul unei deosebite puteri de exprimare poetică, având darul de a evoca, pregnant și plastic, prin imagini, stări afective, idei și realități concrete*” (p. 217).

Pe de altă parte, Nicolae Iorga sublinia: „*Oriunde ai deschide volumul lui Octavian Goga, veți găsi, pretutindeni, această siguranță în orice observație și în orice cuvânt, această precizie de amănunte*” (p. 212).

Sunt puncte de vedere contradictorii, ele pun în lumină drama poetului, care poate exprima lumina unei lacrimi. Adrian Botez are comentariul său favorabil, dar are și meritul de a nota poziția scriitorului în epocă: „*Alungă patimile mele,/ Pe veci strigarea lor o frânge,/ Și durerea altor inimi/ Învațămă pe mine-a plânge./ Nu rostul meu, de-a pururi pradă/ Ursitei maștere și rele,/ Ci jalea unei lumi, părinte,/ Să plângă-n lacrimile mele*” (p.223).

Adrian Botez a realizat o analiză amplă asupra poetului, a operei sale, asupra personajului politic și carismatic - **Octavian Goga**. S-a bazat pe o amplă documentare, ne-a transmis date importante despre fenomenul literar stârnit de poet, despre vremea în care a trăit, despre istoria specială a Ardealului, precum și asupra forțelor care au acționat în societate, pentru ca o astfel de operă să aibă impact și semnificație istorico-literară. Autorul (hermeneut și revelator de Adevăr) pune o mare pasiune, în expunere - și acribie, în analiză. Sublinierile, frazele - ample, chiar meandrice... - fac, uneori, mesajul și, implicit, lectura - mai dificile. Dar hermeneutul Botez are curajul (poate, în plus : **dreptul și darul**) de a se exprima cu o liminară sinceritate analitico-sintetică, „*pe șleau*”...

Dimensiunea didactică este mult accentuată, față de anterioarele sale cărți de hermeneutică (...da, din nefericire, e nevoie, din ce mai mult, , de „**didahos**”-**învățătura**, în aceste vremi și-n această societate, tot mai pronunțat, **a-culturale** și **cvasi-total indiferente, față de ”buletinul de identitate” al popoarelor - Istoria...**).

Autorul citează masiv, a găsit esența mesajului

poetic, a analizat opera din punct de vedere spiritual, subliniind, mai ales, acest aspect. Persuasiunea lui pune presiune pe cititor, în ciuda unor evenimente literare, demne de faptele poezilor, din epoca modernă. Fundalul istorico-social asigură densitate analizei, viziune, finalitate și punctează calitățile și erorile unui geniu ardent, pasionat de suferința poporului din care a făcut parte. Firul lirico-patriotic al operei lui Goga este subliniat, prin versuri care depășesc mesajul simbolic, cu note religioase și profund umane: „*Din ceata lor, grăbită, se desprinde,/ Întreg lăsându-și codrul de merinde,/ Cu chipul stins, o umbră de femeie./ Lângă-un răzor ea stă îngrijorată,/ Privește-n jos și sânul și-l descheie,/ Mângâietor s-apeacă să ridice/Un făt bălan, ce, adumbrit de spice,/ A adormit pe-un așternut de glugă./Ea blând ridică-l, stând îngenunchată,/ Și-ncet îi dă copilului să sugă...*” (p.232). Avem viziunea unui viitor, materializată prin **pruncul** ce pare a se naște din unirea femeii cu pământul românesc, **o imagine mesianică** - deci, cu impact.

Meritul lui Adrian Botez este de a fixa o fotografie veridică a personajului Octavian Goga și a epocii în care a trăit. Vremurile s-au schimbat brutal, personajele poetului, așa cum am arătat mai sus, s-au schimbat. La sat se remarcă acum primarul, polițistul, poștașul - care (încă) aduce pensia și venitul, eventual profesorul cu laptop sau tabletă, mecanizatorul agricol, acționând pe utilaje cu GPS, poate medicul de familie, care vine, pe jos, să pună diagnosticul și tratamentul unei alte lumi, într-o altă paradigmă.

În analiza sa, Adrian Botez a stat de vorbă cu poetul Octavian Goga, undeva pe o plajă a timpului magic, a comentat ideile unor istorici, critici literari sau ale unor oameni de cultură, i-a ironizat, a participat activ la crearea atmosferei în care apar țărani, dascălul, preotul, clăcașul și alte personaje, care au ținut, pe umeri, Lumea Ardealului.

* Botez, Adrian, *Magica noastră casă: Ardealul... (un vis, puțină istorie și analiză hermeneutică, asupra poeziei lui Octavian Goga)*, 422 pagini/ Râmnicu Sărat: Editura Rafet, 2020. Coperta: 1. Octavian Goga (imagine foto); 2. Furtună în munți (imagine foto); 3. Supliciu tragerii pe roată, pe dealul Furcilor, din Alba Iulia - a lui Horea și Cloșca (grafică anonimă)...

POEME

Cristian GRIGORE

CONDIȚIA UMANĂ

*Aș vrea să las un vers în urma mea
Cu sfaturi simple fără floricele
Pentru nepoți când vine clipa grea
Ca să le fie pavăză de rele.*

*Aș vrea să las un vers în urma mea
Să îl pictez pe foaia de hârtie,
Iubita să-l privească când ar vrea
Cu amintiri și dor de poezie.*

*Aș vrea să las un vers în urma mea
Doar pe acesta să-l citească fata,
Un curcubeu cu pulbere de stea
Din două clipe amintiri cu tata.*

*Aș vrea să las un vers în urma mea
Cu pozne așternute-ntr-o scrisoare
Pe care n-o trimit, dar tot aș vrea
Părinților din nou să cer iertare.*

Aș vrea să las un vers în urma mea

TĂCEREA

*Nu gări risipite pe calea ferată
Nici porturi răzlețe la mal aruncate,
Nici caii de poștă blocați în șoproane
Nici porumbeii ce nu pot să zboare
Nu sunt motive în calea uitării
Tăcerea e vinovată de toate.*

*Nici sate-aruncate pe dealuri abrupte
Nu ele coboară pleoapa uitării
Nu ele cos limba vorbirii,
Cine să mai scrie eseuri
Cuvinte care umplu foi șifonate
Să rupă vraja cu ecran luminat,
Dar foi nu-s, cerneala a înghețat
Tăcerea e vinovată de toate.*

*Distanța nu-i mare dar caii de poștă
Aleargă pe loc biciuiți de doi orbi,
Iar spuma albastră ce curge-n zăbale
Împroască deasupra doar stoluri de
corbi,
Tăcerea e vinovată de toate.*

*Iar noi ne-am ascuns în durere
Cu buze lipite-n tăcere,
Tăcerea e vinovată de toate.*

CINE TRAGE ÎN PORUMBEI?

*Văd în tablou, străpuns de o săgeată
Un ghemotoc de pene și de sânge
M-am întristat și m-am întors pe dată
Să nu se vadă ochiul care plânge.*

*M-am aplecat și-am luat de jos hulubul
Ce-a înghețat în stranie uimire
Și i l-am dat copilului cu arcuț
Fără să-i cert plăcerea din privire.
Copilul a crescut și-a tras cu arma
A împușcat cu glonț alt porumbel
Că fierul rece îi transformă karma
Sunt alte înțelesuri pentru el.*

*Copilul a crescut și-a mers cu tancul
Și-a tras în stoluri mari de porumbei
Pe cei răniți îi calcă cu bocancul
Așa e ordinul primit, pe ei.*

*Urmează defilarea cu fanfară
Iar tunul și turela de pe tanc
Duc morții de pe placa funerară
Și un soldat fără picior pe flanc.*

*Soldatul e copilul din tablou
E singurul în viață lângă tanc
Nu are un picior dar e erou
Și defilează-n singurul bocanc.*

*E-aplaudat de sus de la tribună
De reci statui de piatră și oțel
Că a zdrobit dușmanul pân-la urmă
Acel dușman de moarte porumbel.*

SONET NETERMINAT

*Iubita mea din Cișmigiu
Tu nufăr alb plutind pe apă,
Doar un sonet aș vreau să-ți scriu
Cu ochii care te dezbracă.*

*Iubita mea din Herăstrău
Tu floare rară-n colț de stâncă,
Ca să dezgheț surâsul tău
Ți-aș scrie doua strofe încă.*

*Iubita mea din parc Izvor
Tu anemona lunii pline
Un vers și-aș scrie că mi-e dor
De primăvara ce nu vine.*

*Iubita mea din parc iubită
Mă chinui un sonet să-ți scriu
Dar vezi, cerneala e sfârșită
Și îmi e frig și e târziu.*

MODESTIE

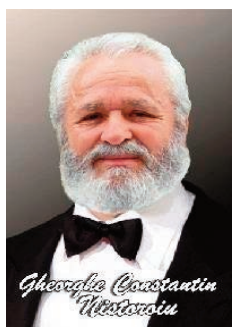
*A fi modest e harul de duhovnic
Străin e muritorului de rând
Ca și cei mulți poetul e nevolnic
N-ajunge sus la aura de sfânt.*

*Prin vers el dezvelește fața lumii
Ajunge când și când la câte-o stea
Mereu vrea să atingă vârful culmii
Să se oprească tot n-ar mai putea.*

*Și strofa ce-ar citi-o la oglindă
De plinul eului înconjurat
N-ar fi decât o dramă suferindă
A bolii omului însingurat.*

*Dar și poetul are dintre haruri
Printre puștii ce le pot avea
Doar vers pe fața dreaptă de la zaruri
Ca cei din jur să-l poată măsura.*

FAMILIA ÎN TRADIȚIA BIBLICĂ PELASGO-TRACO- GETĂ

**Gheorghe Constantin
NISTOROIU**

Continuare din numărul
trecut

Sfântul Ambrozie – Episcopul Milanului (339-397), a evidențiat elementele pozitive ale plămădirii Evei, arătând că: „plenitudinea (plena) edificiului omenesc bărbat-femeie se apropie de perfecțiune (perfectio). Prin urmare, fără femeie, bărbatul nu primește nici o laudă: femeia este cea care-i aduce cinste!” (Sf. Ambrozie, Despre rai, XVIII.22 (PL 14.314)

Așadar, plenitudinea edificiului omenesc bărbat-femeie, constituie nobila autoritate de părinte ancestral, înzestrat divin cu actul procreației, ce absorbe în sine prin harul Duhului Sfânt – Dătătorul a toate, ca: nașterea de prunci, creșterea copiilor, educația adolescenților, prin izvorul tradiției, demnității, onoarei, dragostei și al înțelepciunii, revărsat prin legea natural-religioasă a firii, adică însușirea naturală a Omului.

Nobila și divină însușire de PĂRINTE a Omului creat, a fost hărăzită de Dumnezeu – TATĂL, prin însăși instituirea primului nucleu al Vieții pământene, FAMILIA paradisiacă, spre a trăi numai în armonie întru Viața veșnică. „Bărbat și femeie i-a făcut!” (Facerea 1, 27)

Prin expresia biblică: „Bărbat și femeie i-a făcut!”, se înțelege unitatea indestructibilă ce trebuie să existe și să rămâie, ca Voință a lui Dumnezeu în coexistența Familiei pământene. Bărbatul și Femeia lui sunt egali, dar diferiți. Amândoi au aceeași esență – tes autes ousias. „Căci, afirmă Sfântul Părinte Ioan Gură de Aur, bărbatul și femeia nu sunt doi oameni (anthropoi), ci un singur Om (anthropos.” (Omilia XII la Coloseni, PG 62.387D-388A,PNPN 1,XIII)

În această stare, reia marele Părinte al Bisericii Ortodoxe, bărbații și femeile își împart „egalitatea întru cinste (isotimia).” (Omilia XXVI la I Corinteni,

PG 61.215B,PNPN 1, XII)

„Astfel, fie prin naștere biologică, fie prin renaștere spirituală, există o egalitate absolută între partea bărbătească și partea femeiască.” (David C.Ford, Bărbatul și Femeia în viziunea Sfântului Ioan Gură de Aur. Trad. Din engleză, Luminița Irina Niculescu, Ed. Sofia, București-2004)

e aceea, binecuvântă Scriptura, că: „va lăsa bărbatul pe tatăl său și pe mama sa, și se va uni cu femeia sa, și vor fi amândoi un trup.” (Facere 2, 24)

În tradiția primordială pelasgă exista dintru început un sacerdoțiu al Bătrânilor, Înțelepților, Profeților, care venera FAMILIA. Aceasta avea în viziunea lor un caracter religios. Urmarea acestei sacre legături se fundamenta pe întraajutorarea și sprijinirea reciprocă, prin înțelegere și iubire, conform Voinței Părintelui lor ceresc: „că cei doi vor fi un trup.” (Facerea 2,24)

Deși frumusețea estetică se revărsa ca o splendoare paradisiacă înmiresmând totul, inima, dorul și văzduhul omului, cei din vechime căutau frumusețea sufletului.

FAMILIA, în afara unității sale sacre, procrea nașterea de prunci, se îngrijea de creșterea sănătoasă, firească a copiilor, educația adolescenților, responsabilitatea filială a tinerilor. Existau de asemenea drepturi și îndatoriri reciproce: părinții între ei, părinții pentru copii, copiii pentru părinți, adolescenții pentru adulți, tinerii pentru bătrâni, bolnavi, orfani, văduve, răniți.

În arhitectura ființei FAMILIEI, TATĂL ceresc a pogorât iubirea care sălășluiește în firea Omului, făcând legătura strânsă și unirea bărbatului cu femeia sa, fiindcă nimic nu unește atât viața pământescă cât iubirea dintre bărbat și femeie, având ca urmare Modelul și Măsura Mântuitorului Hristos și a Bisericii Sale: „Bărbaților, iubiți pe femeile voastre, după cum Hristos a iubit Biserica!” (Sf.Ap. Pavel, Epistola către Efeseni 5, 25)

„Și alungând atenția tuturor acțiunilor, unește trupurile. De aceea, la început femeia a fost creată din bărbat, și apoi din bărbat și femeie a fost creat bărbatul și femeia, nelăsând altă ființă să pătrundă din afară?” (Sfântul Ioan Gură de Aur, Cuvinte de Aur III, Nunta, familia și problemele lor.Trad. pr. Victor Manolache, Ed. Egumenița, Galați-2012)

„Bărbații sunt datori să-și iubească femeile, ca pe înseși trupurile lor!” (Efeseni 5, 28). Nimeni vreodată nu și-a urât trupul său. Bărbatul iubește pe femeia sa, fiindcă ea este trupul său, după cum binecuvântă Scriptura: „Aceasta – Femeia este os

din oasele mele și trup din trupul meu!” (Facerea 2, 23) Și nu doar aceasta, ci: „Și vor fi amândoi un trup!” (Efeseni 5, 31)

„Așa cum Hristos a iubit Biserica!” Biserica este comuniunea de credincioși care își mărturisește dreapta credință așa cum a primit-o de la Iisus, nădăjduiește chiar prin suferință în EL și se jertfește chiar prin Cruce din dragoste pentru Mântuitorul ei, Care a Înviat pentru Ea. „Pentru că suntem mădulare ale trupului Lui, din carnea Lui și din oasele Lui.” (Efeseni 5, 30)

„Bărbatul și femeia sunt un singur trup, tot astfel precum Hristos și Dumnezeu-Tatăl sunt una.” (Omilia XX la Efeseni, și Roth, p. 52)

„Bărbații să fie cu luare-aminte, și femeile la fel; să-și dovedească adâncă lor iubire, făcând totul ca și cum ar fi un singur suflet și alcătuind un singur trup.” (Omilia XLV la Facere, 9, PB 82)

Bărbatul, în structura sa este cuceritor, inventiv, constructor, aventurier, de toate, dar fără a răspunde spontan categoriei religioase a paternității. Pentru bărbat, a trăi înseamnă a cuceri, a lupta, a ucide. Femeia, prin sensibilitatea cu totul aparte față de ceea ce este spiritualul pur, este principiul religios în uman.

Femeia este hărăzită pentru a naște, a întreține, a apăra viața dăruindu-se. Bărbatul se dăruiește pentru a ieși biruitor. Femeia salvează dăruindu-se pe sine ca ofrandă curată.

Sufletul feminin este cel mai aproape de izvoarele Facerii. Însăși paternitatea spirituală folosește imagini ale maternității, după expresia marelui Apostol Pavel: „sufăr iarăși durerile nașterii până ce Hristos va lua chip în voi!” (Gal.4,19)

„Theotokion”-ul din glasul al treilea liturgic, reliefează analogia dintre paternitatea TATĂLUI și maternitatea MAICII Domnului, Theotokos: „Tu, Cea care L-ai născut pe Fiul fără tată, pe Fiul născut mai înainte de toți vecii din Tatăl fără de mamă.”

Așadar, maternitatea Fecioarei Maria este chipul uman al Paternității divine!

Icoana și Liturghia, îndeosebi divina Sfânta Treime a marelui pictor rus Rubliov, prin limbajul lor propriu, ne tâlcuiește că paternității divine îi răspunde, corespunde maternitatea umană.

FAMILIA hărăzită de Creator prin nașterea de prunci, prin grija de copii sănătoși, prin educația morală a tinerilor, naște mădulare vii, luptătoare, mărturisitoare ale Bisericii – Trupul lui Hristos.

FAMILIA A FOST ȘI ESTE PRIMA INSTITUȚIE SACRĂ, OFICIALĂ A CREAȚIEI LUI DUMNEZEU!

„Deci, ce a unit Dumnezeu (la creație), omul să nu despartă!” (Matei 19.6)

Fiul neamului pelasg, geto-dacul Iisus Hristos, Mântuitorul lumii a instituit Taina căsătoriei, prin participarea Sa la Nunta din Cana Galilei, arătând sacralitatea și indisolubilitatea ei. Îndemnul Apostolului Pavel, grăind bărbaților de a-și iubi femeile, precum a iubit Hristos Biserica și femeilor de a se supune bărbaților lor ca Domnului, exprimă dealtfel, marea minune: „Taina aceasta este mare, iar eu zic în Hristos și în Biserica.” (Efes.5,32)

Prin FAMILIE, Dumnezeu a dăruit Cerul pământului, ca Pământul să dăruiască Fiii cerului! Adevărata conviețuire religioasă a FAMILIEI binecuvântată de Dumnezeu are toate responsabilitățile, îndatoririle, dar un singur Dor: IUBIREA întru mântuirea lor și-a urmașilor!

CĂDEREA – SEPARAREA lumii de azi, de Dumnezeu, de Familie, de Om, de Fire, de Neam, de Patrie a ajuns prin slujirea fidelă a celui Rău, ca moderatorii RĂULUI - zeii politici și economici să declanșeze în omenire FACEREA DESFACERII, INTEGRAREA DEZINTEGRĂRII, UMANIZAREA INUMANIZĂRII, ORGANIZAREA DEZORGANIZĂRII desăvârșite, până la gradul celui mai ucigaș seism apocaliptic.

ÎN STATUL CEL MAI CORUPT NE-AM PIERDUT DEMNITATEA DE POPOR CREȘTIN ORTODOX!

Vorba istoricului și omului politic roman Tacit: „În statul cel mai corupt sunt cele mai multe legi.” Căci, „Politica după Voltaire citire, este să faci să moară de foame pe acei care îți dau puțința să trăiești.” Fiindcă, „Nu este mai mare durere, cum grăia nemuritorul Dante Alighieri, decât a-ți aduce aminte de timpul fericit, când ești în mizerie.”

ÎNAINTEA DRAGOSTEI DE VIAȚĂ, CEI FĂRĂ DUMNEZEU AU SEMĂNAT MOARTE SPIRITUALĂ!

Dintr-un memorabil poem al celui mai mare Poet al Crucii, Radu Gyr, condamnat la moarte pentru dragostea de Dumnezeu și iubirea de Patrie, se desprinde viziunea sa profetică:

„Și poate iar va fi măcel/ Pe lumea asta de păcate/
Vom sta cu frunțile încruntate/ Și dumneata și eu, și el./
Și flori și soare vom uita/ Și toate ne-or părea dușmane/
Vom trece crânceni pe chesoane/ Și eu, și el și dumneata./
Și peste toate, Dumnezeu/ Va crește iarăși flori și pace,/ Iar noi miresme ne vom face/
Și dumneata și el, și eu.” (cf. Monah Atanasie Ștefănescu, Fragmente de Epistole, Scara, Ed. Psaltic Pres, 2016, p. 110). Eseu închinat Fiilor și Fiicelor României Tainice!

ANOTIMPURILE POEZIEI LUI EMINESCU LA VĂRATIC (PREFAȚĂ)

Ioan Aurel POP

Un album despre Eminescu, la peste 170 de ani de la nașterea sa, despre Eminescu și Veronica, despre Eminescu și Creangă, despre Eminescu și gura de rai moldavă nu poate să fie

decât o sărbătoare a spiritului. Universul Eminescu trebuie să înceapă pentru fiecare român ca o poveste spusă în anii copilăriei. Numele de Eminescu se aude de timpuriu, învelit într-o fascinație aparte, inclusiv datorită rezonanței sale frumoase, adânc enigmatice pentru mintea însetată de minuni. Tot în anii copilăriei, sufletele, înainte de a putea pricepe ce este creația spirituală, ascultă poezia lui Eminescu prin cântec. „Sara pe deal”, „Mai am un singur dor” ori „Pe lângă plopii fără soț” vin spre noi prin muzică.

Versurile puse pe note muzicale nu sunt departe de adevărul primar al poeziei, care, odinioară, pe vremea trubadurilor, truverilor și Minnesänger-ilor, se cântau înainte de simpla lor rostire. „Luceafărul” și „Călin” sunt povești de demult de-ale bunicilor, spuse în versuri, cum poveste este însăși viața autorului versurilor. Îl vedem aieva pe „băietul” care cutreiera pădurile, oprindu-se când era însetat (mai mult de sensuri decât de apă) lângă izvor, pierdut adesea în iarba poienelor, atent la zborul păsărilor, la unduirea trestiiilor sau la pala vântului. „Băietul” acesta, ajuns elev la Cernăuți, departe de casă, s-a întristat tare la moartea lui Aron Pumnul, deslușind durerea marilor treceri. Elevul a crescut pe nesimțite, prinzând dor de cosânzene, care treceau „pe lângă plopii fără soț” sau pe care le aștepta lângă „lacul codrilor albastru”. Printre iubiri înfocate și dezamăgiri crunte, a înfățișat mereu natura apropiată și îndepărtată, cea înțeleasă și cea neînțeleasă.

Deși pastelurile încep la noi cu strofe din „Sburătorul” lui Eliade și continuă triumfal cu Alecsandri, niciun colț de natură nu a fost transpus în poezie vreodată ca-n versurile: „De treci codri de aramă, de departe vezi albind/ Și-auzi dulcea glăsuire a pădurii de argint”. Parcă se vede aieva iarba ca fiind de omăt, nuferii galbeni încărcând lacul, luna lunecând pe boltă, plopii cutremurându-se, ramurile bătând în geam. Și „băietul”, devenit flăcău, le înnobila pe toate cu spiritul său.

De la fata de împărat, care-și înalță privirea „din umbra falnicelor bolți” spre Luceafăr și până la turmele care, din

vale, urcau dealul, vegheate din înalturi de „stelele ce scăpărau” pe căi pământene, sau de la casele ridicate-n lună de „streșine vechi” până la „lumina stelei ce-a murit”, ajunsă la noi, jos, din „depărtări albastre”, toate exprimă echilibrul nostru ondulat, setea îngemănată de pământ și cer, de întuneric și de lumină, de materie și de spirit. Eminescu este un scriitor universal, dar nu ar fi putut fi astfel dacă nu exprima profunzimea spațiului românesc și a poporului român.

Eminescu a transpus viața timpului său, lumea din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, cu aspectele ei frumoase, neutre, urâte sau chiar grotești („Veacul nostru ni-l umplură saltimbancii și irozii”), a prefigurat patetic viitorul („Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie!”) și a refăcut, cu mijloacele artistului, trecutul. Trecutul acesta este al omenirii și al românilor deopotrivă, un trecut revolut care pornește cu Biblia, continuă cu Egiptul, trece prin Grecia, prin Roma și Dacia („Rugăciunea unui dac”) și zăbovește mult, în spirit romantic, asupra Evului Mediu. Este în creația eminesciană toată povestea lumii noastre medievale, cu eroi și voievozi vajnici, pătrunși de credință și de onoare, cu fii de domni care grăiesc „din carte”, aidoma țăranilor sfătoși, „de din vale de Rovine”, cu domnițe îndrăgostite de luceferi, cu sultani orgolioși, care se visau stăpânii lumii. Întristat și dezamăgit de lumea sa meschină, s-a cufundat tot mai mult în alte lumi, dintre care cea a trecutului medieval a rămas mereu una preferată. Firește, Evul Mediu nu a fost numai așa cum îl recrează Eminescu, dar a fost și așa.

Eminescu a trecut pragul acestei vieți, în acord cu ultimul său dor, contopindu-se cu strămoșii săi, „la marginea mării”, având „codrul aproape”, sub un „cer senin”, pe „tinere ramuri”, vegheat de tei și stele. Viața lui adevărată a început postum și ea este eternă, dincolo de voința cuiva. Firește, Eminescu a avut „critici” destui, încă din timpul vieții sale trecătoare și era absolut normal să fie așa. A avut și adulatori fără limite, fiindcă nu poți să nu te extaziezi înaintea creației sale. A avut, în fine, analiști fini, care i-au disecat cu acribie opera, relevându-i semnificațiile, descifrându-i rădăcinile, influențele, mesajele peste spații și timpuri.

Cea mai mare împlinire a lui Eminescu a fost iubirea răsădită etern printre noi prin poezie. El a întruchipat dragostea pentru Veronica, singura femeie care-l numește „Eminul meu iubit”, o prietenie sinceră pentru Ion Creangă, chemat „bădița Ion” și o unică percepere a „codrilor de aramă” și a „pădurii de argint”. Albumul de față reface imaginile artistice eminesciene prin imagini vizuale, ajutându-ne să înțelegem cum mintea și sufletul poetului au transformat ceea ce el percepea cu ochii. Centrul Cultural Spiritual Văratec – locul în care s-a contopit cu pământul și cu cerul Veronica Micle – prin maica stareță, Stavrofora Iosefina Giosanu și doamna Emilia Țuțuianu – ne încântă și ne descântă cu lumea lui Eminescu, surprinsă prin natura umană și divină a mănăstirii. Din acest spațiu sacru, viața și creația scriitorului ni se dezvăluie în chipuri și icoane, așezare sub semnul eternității./ Ioan Aurel POP-București, octombrie 2021

ETERNA REGĂSIRE

Gheorghe GEANTĂ

Gheorghe Nicolăescu s-a născut în urmă cu 82 de ani, la Ușurei, județul Vâlcea. După absolvirea școlii generale în comuna natală, a urmat liceul la Târgu Jiu apoi s-a stabilit în Slatina, județul Olt, unde trăiește, muncește și creează de peste șase decenii, fiind absolvent al Facultății de Filozofie, din cadrul Universității din București. Pe lângă prestigioasa carieră didactică, s-a remarcat ca un talentat și prolific poet și prozator, autor a numeroase volume de versuri („Neodihna cuvântului”, „Obsesii solitare”) sau de proză („Poștalionul reformaților”- în două ediții, „Drum rătăcit”, „Marea trădare”, „Blestemul lui Socrate”, „Când vine amurgul”, „Vârtejul poverilor”, „Vijulia”, „Bariera orbilor”, „Umbrele libertății”. „Balaurii”, „Ascuns în scorbură”). De asemenea a scris două lucrări monografice dedicate comunei vâlcene Șușani, al cărei cetățean de onoare este.

Eterna regăsire

Așa cum ne-a obișnuit, prolificul scriitor oltean Gheorghe Nicolăescu a adăugat, anul acesta, la panopia operelor sale încă o proză, structurată în două volume, intitulată „Călător prin amintiri”. Primul volum, „Din vremuri de neuitat”, conține trei povestiri aparent fără legătură între ele: „Viscolul”, „Calea spre târg” și „Scrisoare către prieteni”, iar povestirea „Sacrificii” este inclusă în al doilea volum.

Cele trei povestiri, cu aduceri aminte „din vremuri de neuitat”, sunt legate simbiotic prin câteva trăsături comune. În primul rând, eroii sunt „de pământ”, proveniți din satele vâlcene, înșirate pe frumoasa vale a Beicăi, cu dealuri domoale, păduri stufoase și pâraie adesea secate de arșița verilor. Proveniți din familii sărace, toți trei pleaseră de acasă la vârste fragede, în căutarea unui rost în viață. Astfel, Costică al Țuicii povestește despre plecarea sa: „Am fost dus din sat să cresc, să devin om mare.” Povestirea „Viscolul”, al cărei protagonist este Costică, nu descrie doar fenomenul meteorologic extrem, specific iernii, ci și un mod de viață, din păcate, pentru unii oameni „bătuți de soartă”.

O poveste de viață aparent simplă, banală, dintr-un sat oltenesc de demult. Dar o poveste care pare, în același timp, neverosimilă, prea grotescă, prea brutală, prea crudă pentru a fi reală.

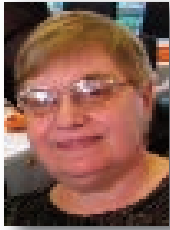
La fel s-a întâmplat și cu Iliuță, unul dintre cei zece copii ai lui Voicu și Lița, din neamul Prescure, mulțumit că merge „unde unde trebuie să învăț să devin om”. Iliuță, revenit acasă „de pe drumurile vieții” pentru a-și vedea părinții, stând lângă patul în care zăcea bolnav tatăl său – o copie vâlceană a lui Ilie Moromete din Teleorman – este năpădit de amintirile primei sale călătorii alături de tatăl său, la târgul din apropiere.

În cele din urmă, eroul din „Scrisoare pentru prieteni” a fost și el „luat de vârtoarea vieții”, plecând „de acolo unde am văzut prima dată lumina soarelui” spre alte zări, unde spera la o viață mai bună. Acesta nu are un nume, autorul intenționând ca el să întruchipeze toți acei fii ai satelor din sudul vâlcean care, de la vârste fragede, au plecat spre cele patru zări pentru a-și asigura existența și pentru a-și ușura, într-un fel, familiile de greutatea traiului de zi cu zi.

În al doilea rând, eroii noștri se reîntorc la locurile de baștină, călătoriile lor fiind nu doar în spațiu, ci și în timp, printre amintirile din copilărie, de obicei frumoase, deși viața lor, a familiilor, rudelor și a majorității sătenilor era una grea, plină de lipsuri, griji, boli și de speranțe rare pentru un viitor mai bun. Meritul autorului îi revine faptul că, printr-o abordare kafkiană, tratează cu măiestrie literară și introspecție psihanalitică teme precum alienarea, anxietatea, însingurarea și existența precară fizică și psihică – toate consecințe ale sărăciei pe toate planurile. Viața satului este stratificată: sunt oameni înstăriți, care au mijloacele necesare traiului – puțini la număr – și oameni care nu au, nu neapărat din vina lor. Sunt oameni răi, precum Gica Biondoiu, Iliana, Maria Cârna, dar și oameni buni și empatici, precum Ghiță al Popii, Anica, soția lui, și copiii lor Gheorghe, Leana, Marița. De asemenea, buni sunt și sătenii care, punând mână de la mână, au înmormântat-o creștinește pe mama lui Costică.

Toți acești fii ai satului vâlcean revin la locurile de baștină, de pe „drumurile încălcite uneori de situații neprevăzute”.

Atmosfera autentic vâlceană creată de autor în jurul povestirilor sale este autenticată prin regionalismele folosite, precum: „leauri”, „otânjea”, „boate”, „ga”, „gaga”, „bia”, „urdina”, „șteap”, „traga”, „punerea”, „pătuiac”, „izăltată”, „plotoage”, „zăbic”, „făsu”, „spânel”, „bușnigai”, „scarpeți”, „chită”, „vaier”,

D-ale mele **(aforisme)**

Beatrice Vaisman

** Acuma, când nici să ieși din casă nu poți,
Sunt sincer bucuroasă că nu am nepoți.*

** Aveți ceva împotriva, sau dimpotrivă ?*

** În tinerețe, fiecare cu păsărica lui, la bătrânețe,
fiecare cu ce-l doare, iar la sfârșit, fiecare pe limba lui
moare.*

** Nu e destul să te simți (sau să crezi că) ești tânăr.
Uneori organismul îți amintește că te înșeli.*

** Fraților, am ajuns să trăim vremuri ciudate*

*În care să fii negativ e o calitate. (mă refer la testul
covid)*

** Bine că nu am fost închiși în casă înainte de
aparitia smartphone-ului care ne aduce întreaga lume
în palmă.*

** Înțeleg să-mi amân viața cu jumătate, sau chiar
cu un an întreg, dar nu cu toata viața.*

** Dialog actual :*

- Nu știu ce să fac de sărbători.

- Poți să faci orice, doar să nu mori.

** Cunoașteți muștele obraznice și lipicioase care te*

*fac să vrei să urli sau să le omori ? Datorită lor știu că
vine toamna.*

** Când ai treabă cu un egoist, străduiește-te să-ți
impui și tu mici egoisme, ca să-l trezești din visul în care
el e buricul pământului.*

** Cel căruia i-ai spus "bună dimineața" și nu ți-a
răspuns, nu merită onoarea de a-ți strica ziua.*

** Dacă nu-i accepți cu toate păsărelele din colivie
Riști să rămâi fără prieteni, sau chiar fără familie.*

** Scuze pt. nepotrivirea de accent în rimă)*

** Nu poți aprecia frumusețea interioară a unui om,
dacă nu o exteriorizează.*

** Încearcă să te vezi cu ochii altora și roagă-te să
nu ai surprize.*

** Clipa în care realizezi că ai mai mult trecut decât
viitor este ultima în care mai poți învăța să trăiești
prezentul.*

** Timpul rezolvă aproape toate problemele.
Moartea le rezolvă pe toate...*

** Mai bine mai târziu decât niciodată, dar sunt
cazuri când e mai bine niciodată decât prea târziu.*

** A fost o mare doamnă încă de când era
domnișoara.*

** Dacă îi bagi pe toți în aceeași oală, vezi măcar
să nu fie oala de noapte.*

** Nu sunt religioasă, deoarece nu am nevoie de
o putere supranaturală pentru a mă purta
omenește.*

„jelaniile”, „a corconi”, „a încherba” și multe altele. Iar numele locurilor și oamenilor sunt exotice, venite parcă de departe, din vremuri mitologice: Dumitru Leancă, Dumitru Mândroi, Zdranciu, Titică Butoieru, Jelea, Ilie Fulgea, Marița Bobocioaia, Lisandru Boangheru, Ionel al lui Nelu Saviți, Lioancei, Criveanu, Subdos, Sâlea, Biondoiu, Ostroveanu, Vârjoghie, Pârlituri, Ietegane, Grejdeana, Buzicaș, Bujoara, Bârneață, Prescure.

Țăranul vâlcean, prin ascuțimea minții, ironia și autoironia sa și seninătatea cu care întâmpină vicisitudinile vieții de zi cu zi, amintește mult de țăranul muntean din prozele lui Marin Preda și Zaharia Stancu. Trist este faptul că satul de azi, tot mai străbătut de betoane și asfalt, de case moderne, fibre optice și rețele de apă și canalizare, își pierde treptat identitatea, obiceiurile și tradițiile strămoșești. Iar scriitorii olteni care mai abordează lumea satului sunt din ce în ce mai rari, motiv pentru care trebuie să-i mulțumim și să-l felicităm pe domnul Gheorghe Nicolăescu pentru această nouă lucrare.

Și totuși, acolo, pe ulițele satului natal, se află pentru mulți dintre noi eterna regăsire – a copilăriei, adolescenței, primei tinereți – a deslușirii miracolelor vieții, a caligrafierii primelor slove, a florilor primelor iubiri.

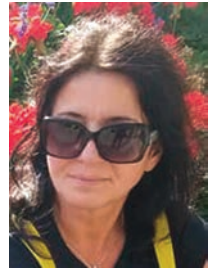
Ultima povestire a autorului, „Sacrificii”, îl are drept protagonist pe Nelu Dijmărescu, un tânăr de la marginea Băniei, înconjurat de personaje precum mama sa Rozica, viitoarea soție Sabina, caporalul Titică Tăgârță, „al Cătrinei lui Dumitru Lenii lui Costache”, colonelul Geamănu, un doctor „făcător de minuni”, plutonierul felcer Mitică, sora medicală Catinca, fruntașul Cristache, soldatul Octavian, dulgherul Dumitru Nedelea și inginerul Cornel.

Autorul dorește să reliefeze, printr-o serie de fapte și întâmplări, comportamente și atitudini ale personajelor sale, ideea de sacrificiu, în multiplele sale forme. Este adevărat că în viața fiecăruia dintre noi există momente în care facem sacrificii din diverse motive – obiective sau subiective, conștientizate sau nu. Vorbim despre sacrificii supreme față de țară, față de principii, idei sau idealuri. Dar și despre sacrificii pentru familie, camarazi, prieteni, colegi. Întreaga viață, Nelu a fost călăuzit de spusele mamei sale: „Doar cei care sunt cu adevărat oameni pot face sacrificii, dragul meu băiat cuminte.”

Noile scrieri ale lui Gheorghe Nicolăescu le citești cu plăcere, regăsind în ele valori umane profunde, fapte, oameni și locuri care ne par cunoscute, parcă trecute și de noi.

POEZII

Carmen Cristina OLTEAN

Crucea

De câte ori nu mi-am ascuns
durerea în zâmbete
Precum se joacă soarele cu umbre
De câte ori nu am atins spini
Parfumul vieții să îl simt
De câte ori lacrimi să curgă am
lăsat
Pe pietre aruncate-n mine
Încât m-am prefacut în râu
La fiecare rugăciune
Suspinele, de înfloreau
Din dulcea îngenunchere aș fi
devenit copac
De câte ori eu vorbe am împletit
Ce numai vântul mi le-a auzit
De câte ori am ars în flăcări
Lăsând orfană o pădure întreagă-n
suflet
De câte ori eu am urcat la cer să
caut
Să-mi văd îngenuncherile
De câte ori lumina am cerșit
Pe drumul meu împovărată
De la răscruci m-am tot întors
Știind că în fântâna mea apa e vie
Purtând cum am știut mai bine
Aceste cruci sfințite
Numai Tu, Doamne, știi inima mea !

Unde aș putea fugi

Unde aș putea fugi
De ceea ce mi-e scris
Când știu că nu mă pot ascunde
Cum nici copacul nu se poate tăinui
sub cerul lui
Mă tot întreb privind la cer,
De nu e acest albastru întins
Ochiul Lui Dumnezeu sfințit,
Privind spre noi cu lampa soarelui
aprinsă

Din când în când, plângând cu ploi
mirate
Și tot temându-mă să nu greșesc
Trăit-am sugrumată-n întuneric
Acuma înțeleg că fără de păcat
Noi n-am gusta iertarea și lumina
Lui
Iar câteodată nu putem a și
Ce-i bine sau ce este rău
Asa cum apa n-o poți cerne
Si ce vioara ar cânta, de n-ai tăia
copacul ei ?

Jocul vieții

Cum aș putea aprinde un foc din
slove
Când ele sunt păduri ce în mine
cresc
Pierdută, în umbra lor mă regăsesc
În templul verde, atinsă de un duh
măiastru
Nu știu de cerul-și varsă a lui
albastru
Ori toți copacii tind să urce-n altarul
lui...
Cum pot să prind eu oare licuricii
În noaptea din cuvinte ce mă
cheamă
Când luna cuminecată între stele
Mă îmbie s-aștern în scris pe file
Mirarea de copil ce încă zbenbuie în
mine?
La jocul vieții mai amanetez o zi,
Această dulce taină delirantă,
Sperând să gust metafora ce mă
pândește
Acum când știu că foamea de copil
E o podoabă ce o pierzi
În fuga neastâmpărată după viață...
Precum cristalul zahărului garnisit
Nu rămânea pe-a ta felie
De n-o udai cu apă...

Ouroboros

Poate în altă viață am fost un câine
credincios
Ce își iubea stăpânul
Poate am fost un măr roditor
Ce aștepta copiii să îl culegă
Poate am fost lanul de orz crud ce
ademenea căprioarele
Poate am fost vântul ce mângâia
pădurile
Poate am fost cer îmbrățișat de
soare
Slobozind sărutările ploilor
Poate am fost iarba verde pe obrajii
pământului
Poate am fost scânteia ce a aprins
primul foc dansând în flăcări
Poate am fost cerneala cuvintelor ce
a îmbatat filele unei cărți
Poate am fost o mare îndrăgostită de
lună
și stele
Poate am fost o pasăre ce-și iubea
cerul
Poate am fost o cetate zidită de
pietre
ce a tăinuit Graalul
Poate am fost un copac închinat în
rugăciune cu fiecare frunză
Poate am fost apa unei fântâni ce a
stins setea
Poate am fost toate acestea
Căutând să mă găsesc
Iar tu, căutându-te pe tine, mă vei
găsi
În finala îmbrățișare devenind una...

INTENȚIA CONTEAZĂ

Gabriela SONNENBERG

Nu-mi dă pace un gând. Mă bruiază din off de mai bine de trei luni, de când am vizitat cochetul oraș german Trier, locul cel mai vestit din Germania atunci când vine vorba despre tangențele nemțești cu Imperiul Roman. Adresa sa este un reper obligatoriu pe lista excursiilor școlare din Germania și învecinatele Belgia, Olanda și Luxembourg, ținând de cultura generală. Atracției sale nu m-am sustras nici eu.

Se pot vizita la Trier vestigiile aproape intacte ale vestitului limes, zidul care în urmă cu 2000 de ani trasa granița de nord a Imperiului Roman. Dar merită văzut și amfiteatrul, vestit pentru eleganța băilor sale termale, precursorile SPA-ului nostru modern. În primul rând este însă obligatoriu să vedem celebra Porta Nigra, cea prin care și-au făcut intrarea triumfală cortegii întregi de centurioni, în frunte cu invincibilii lor Imperatori. Bănuiesc că tot pe acolo au și ieșit. Duși au fost pe veci, căci Trierul a avut în antichitate mult mai mulți locuitori decât are acum. Pe atunci era o metropolă, care atrăgea magnetic toate neamurile pământului. Era nici mai mult nici mai puțin cea mai nordică dintre capitalele de provincii romane!

Orașul nu m-a dezamăgit. Am plecat de acolo încântată, ba chiar mi-am luat și o carte de bucate și am rămas surprinsă de ingredientele ciudate, practic necunoscute de pe vremea romanilor. Firesc ar fi, după o astfel de baie în latinitate, să-mi rămână întipărită pe retină o imagine impregnată de spiritul roman. Ei bine, cu totul altceva m-a marcat. Mi-a rămas în memorie o statuie, ce-i drept una mare, de 5,50 m înălțime și cu greutate de peste două tone, statuia lui Karl Marx, fiul cel mai vestit al orașului. Monumentul este imposibil de trecut cu vederea, fiind amplasat la doar câțiva metri distanță de Porta Nigra. Antichitate și modernitate într-un singur cadru fotografic!

Simpla prezență a acestei statui ridică multe semne de întrebare. Recunosc, am rămas și eu

descumpănită la vederea ei, dar știu că nu sunt singura care se uită la ea cu sentimente amestecate. S-au iscat discuții aprige, care au ajuns până în Bundestag, atunci când, în anul 2018, China i-a oferit orașului Trier acest cadou neașteptat. De frumoasă e frumoasă statuia, recunosc, se vede că e făcută de un artist priceput. Vorbim despre un colos din bronz, reprezentându-l pe Marx cu o carte în mână și cu chica în vânt, dând pasul spre lumea care i se așterne la picioare. Un vizionar purtat de idealul de a o lua omenirea cu asalt!

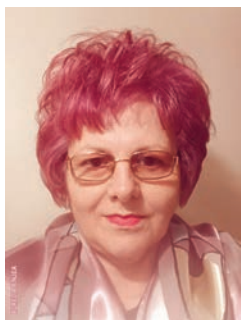
Nu puțini au fost cetățenii germani care s-au opus amplasării acestei statui în spațiul public. Mulți oameni au suferit din cauza represiunilor comuniștilor inspirați din teoriile lui Karl Marx și nu vor să dea ochii cu el de câte ori ies din casă. Totuși, germanii au fost nevoiți să accepte darul, ca să nu-i supere pe partenerii lor de afaceri chinezi. De dragul armoniei între popoare s-a găsit o soluție de compromis: Marx a rămas pe un soclu mai mic și a fost amplasat la un loc mai dosnic decât cel dorit preferat de chinezi. Parcă-i văd pe „generoșii” zâmbăreți cu ochi migdalați râzându-și în pumni după șotia aceasta...

Episodul îmi amintește de o anecdotă savuroasă de prin anii șaptezeci: Brejnev, în vizită la Jimmy Carter, îi mărturisește că ar fi avut un vis, în care Casa Albă l-ar fi întâmpinat cu o panglică galbenă la ușă, pe care era scris „Bun venit în Statele Americane”. Bush nu se lasă și îi dă replica: „Eu m-am visat la ușa Kremlinului. Și acolo atârna o panglică, dar roșie. Mesajul nu l-am putut citi, pentru că era scris în chineză.”

Revenind la statuile noastre, la scurt timp după aventura cu Marx am ajuns în România. Într-o grădină din vecini am dat peste nimeni altcineva decât Stalin! Bustul lui era instalat precar pe o centrifugă ruginită de mașină de spălat. Cineva îl găsisese printre zidurile fostei noastre fabrici de ață, „Firul Roșu”. „Pepionkel”, cum îi spuneau pe vremuri sașii ardeleni în batjocură, avea nasul ciuntit, probabil l-a maltratată cineva când l-a dat jos de la soclu. Pe meritate, pentru că a făcut mult rău cu bună știință la viața lui. Marx, în schimb, beneficiază de clemență, pentru că el de fapt ne-a vrut binele atunci când a scris Manifestul. Concluzia mea este: atât tolerarea lui Marx, cât și condamnarea lui Stalin, postulează unul și același principiu: intenția contează.

ECOURI CULTURALE

Aurelia RÎNJEA

Cu un parcurs literar de excepție, Revista de literatură, artă și cultură „POEZII PENTRU SUFLETUL MEU”, fondată în 30 octombrie 2018, la Montreal, Canada, iată a ajuns la nr. 10/2023, număr pe care cu mare onoare și bucurie o să vi-l prezint astăzi.

Revista începe cu prezentarea unui eveniment de mare succes, GALA ARTELOR ediția a 3-a MONTREAL, despre care ne vorbește mai întâi domnul Johnny Ciatlos Deak, senior editor Globart Universum, care îl consideră o „sărbătoare a excelenței și a sufletului”, cât și personalități marcante ale culturii contemporane, doamna Ana Maria Surugiu - jurnalist Montreal, Otilia Tunaru, Diana Serena Bunea - Corespondent „Literatura de azi” la Montreal, care ne readuc în prim plan atmosfera efervescentă a evenimentului, pulsul culturii, care trasează de fapt direcția spre care ne îndreptăm, de asemenea mesaje și impresii la ceas Aniversar, despre acest excepțional eveniment din partea cititorilor: Mihaela Lapin, Gabriela Raucă, Ana Munteanu Draghici, Camelia Calin, Alice Horak, Liliana Roibu, Andreea Damian, Pica Boștină, Rafila Samoila, Diana Bunea, Maria Baba, Monica Grecu, Leonid Seremet, Violeta Bobocea, Martha Tecler, Eva Halus, Cristina Florea, Daniela Brinzoiu, Ecaterina Rolea, Lăcrimioara Iva, Ileana Pascu, Elena Haidet, Georgeta Lepadatu, continuând cu prezentarea LAUREAȚILOR GALEI ARTELOR ediția a 3-a. Un eveniment cu ecouri culturale de excepție, cu înalte valențe axiologice, care au atras aprecieri ale oamenilor de cultură din întreaga lume. Ne întâlnim iată din nou, la o masă rotundă a românilor, precum o Masă a tăcerii, a unor Apostoli ai cuvântului, spre a împărtăși lumii trăirile, aspirațiile și bogăția sufletului românesc.

Gelu Dragoș (România), ne invită într-o atmosferă de poveste românească, cu Feți frumoși și Ilene

Cosânzene, într-un miraj al iubirii, amintindu-ne că e „vremea basmelor”, care vine ca o necesitate în această lume dezvrăjită în care trăim, în care oamenii nu mai visează și nu mai spun povești. O frumoasă prezentare a poeziei lui Gelu Dragoș e realizată de către Carmena Felicia Băințan în ICONOGRAFIA IUBIRII ȘI TRISTEȚII.

Aurelia Codescu (România), ne aduce un frumos început de toamnă... într-o atmosferă feerică plină de nostalgii, care treptat se instalează și „în gând” ... „Iubirile se nasc, se sting încet și mor...”

Cristian Pavel (Canada), ne oferă o emoționantă lecție de iubire și iertare, o ULTIMA ZI, ce leagă trecutul cu prezentul și viitorul, printre picături de ploaie cu reverberații lăuntrice profunde.

Lăcrimioara Iva (Italia), ne prezintă un cumul de reflecții existențiale, aforistice, care te surprind într-un mod atât de plăcut, astfel că eu, recunosc, le tot recitesc... Mulțumesc Lăcrimioara Iva pentru atmosfera plină de sens indusă!

Aurelia Rînjea (România), redau lumea mea, care a început lângă un munte de sare, grădina cu meri, hora de viori, locul unde Poezia a fost doinită prima dată, alături de Părinții și Bunicii, precum niște Sfinți.

Liliana Badea-Cârstea (România), ne poartă spre nemărginire, până vedem „răsăritul”, într-o continua Trecere, într-o acumulare de ieri și de azi, de trăiri într-o permanentă căutare de sens a sufletului.

Prin **Mircea Ruștiuc (România)**, care ne oferă PICTURĂ, ulei pe pânză, deja a venit primăvara, cu o explozie florală și coloristică, ce-ți transmite starea de bine, de regenerare a firii.

Ioan Romeo Roșianu (România), în Nevoia de Divinitate și refugiul în tine, face o radiografiere profundă a lumii în care trăim, cu ochiul ager al omului de cultură, în care ne punem întrebări la care încă nu avem soluții, fără să putem să discernem calea.

Arpad Toth (România), vine cu zile senine, în care divinul se împletește cu mundanul într-o comunicare firească, singurul care poate aduce adevărata pace și iubire pe pământ.

Ligia Ana Grindeanu (Statele Unite ale Americii), frumos se regăsește în poezie și ne colindă românește, într-o „Liniște de albastru”.

Melania Rusu Caragioiu (Canada), ne spune povestea Pruncului Iisus, aducător de „iubire pe pământ”, pe care îl trăim cu bucurie an de an, într-o profundă și curată metamorfoză.

Valer Ariton (România), prin poezia PIȚIGOI, vine cu miracolul naturii, atât de generos! Citind, eu retrăiesc copilăria, regăsesc spiritul naturii care m-a încântat

întotdeauna.

Ana Munteanu Drăghici (Statele Unite ale Americii), trăiește amplu, între căutări și virtuți umane pe care le crește. „Distanțele nu-ndepărtează prietenia, / Cum sufletul nu părăsește poezia”, într-o confesiune emoționantă.

Violeta Bobocea (România), ne provoacă să răspundem și noi la întrebarea De ce scriem? Cât de frumos este când vezi cum fiecare trăiește, în felul său, această minunată taină și dar de la Dumnezeu!

Gheorghe Avram (România), ne poartă pe poteci de dor, rememorând amintiri, în care mulți ne regăsim.

Ileana Pascu (Spania), cu răsărituri și apusuri, gânduri și nostalgii de toamnă, ne îmbie în „susur de frunze” ... „Din nou în primăvară, să înflorim frumos”.

Rubrica „**ROMÂNI DE SUCCES**” ne onorează cu un interviu cu Sanda Ladoși, realizat de Camelia Florescu, un interviu acaparator, în care descoperim ce înseamnă pentru ea muzica. Consideră că „Dumnezeu ne-a lăsat cu o menire pe pământ, că fiecare are drumul lui, că nu trebuie să ne abatem de la el, trebuie să ne vedem cu bun simț de traseu și să-nțercăm să trecem cât mai frumos prin viață”. O dăruire de sine și o misiune personală înțeleasă corect.

Stoiciu Melania (România), ne oferă desen și pictură, culori vii, personaje magice, toate într-o binecuvântare și o pace, care privindu-le, ți se așează peste suflet.

Vasile Dan Marchiș (România), ne aduce un interviu inedit cu Îngerul Păzitor, comunicare care pe mine m-a fascinat dintotdeauna, lăsându-ne să descifrăm dincolo de cuvinte, cum acest dar divin ce trebuie crescut și dăruit, poate aduce pace și bucurie, zic eu până și lui Dumnezeu.

Leonid Șaramet (Canada), continuă și dumnealui miracolul creației, cu prețuire pentru iubire, creatori... și ușița tainică a inimii.

Nicolae Petrescu Redi (România), aduce în prezent rememorarea trecutului, a lui Ștefan cel Mare, ne invită la reflecții, alături cu copilul din el care acum „se joacă de-a oamenii mari”, încercând să înțeleagă viața.

Aurel Roșca (România), frumos ne definește poezia: „îndorurare de cuvinte”,... „aventură în Nemurire”... „Clipa iubirii”, cu reflexii existențiale care surprind.

Ion Anton Datcu (Canada), vine cu un strigăt Unde este Țara Noastră? care a adunat în el realitatea tristă și adevărată în care trăim. Stau și mă întreb, când oameni precum dumnealui, vom reuși să formăm o masă critică să schimbăm ceva spre binele Țării? Ajută-ne Doamne!

Ofelia Armașu (Canada), vine cu pictură icoane pe

sticla, în care redă scene și personaje biblice, cu puternică încărcătură hristică, realizate cu sensibilitatea lăuntrică a pictorului, care ne dăruiește din preaplinul său.

Liviu Pendefunda (România), ne încântă cu rondelurile sale, cu „cuvinte” „universuri”, „lumini stinghere”, plutiri celeste, și cugetări stelare.

Anamaria Iliescu (România), ne vorbește despre iubire, ea însăși o Pasăre măiastră și despre viața precum o gară, care ne oferă opriri, vise, iubiri, dar „În care tot ce trăiești, vine și pleacă”.

Mara Popescu Vasilca (Canada), prezintă un fragment din cartea Nora în căutarea identității, volum cu o acțiune captivantă, care te ține în priză. Te face să te simți în mijlocul acțiunii și să empatizezi cu personajele. Încă o lecție de viață, pe care cu măiestrie artistică, autoarea ne-o oferă.

Victor Manole (România), ca de fiecare dată este pătruns de spiritul înalt românesc, prețuind LIMBA ROMÂNĂ și valorile acestui neam, PACEA, cu rezonanțe profunde lăuntrice și planetare.

Adrian Grigoropoli (România), prin desen, Grafica DIGITALĂ, ne oferă creații ce te invită la a căuta mesajul care trebuie să ajungă la tine. Felicitări!

Elena Grădinaru (Canada), într-o Melancolie de toamnă și o confesiune reflexivă, își păstrează sufletul curat.

Trandafir Sîmpetru (România), ne cucerește cu Universul său oniric, cu un romantism ce vine în valuri, din oceanul de dragoste al sufletului său.

Pica Maria N. Boștină (România), ne poartă în COPOUL Iașiului, adresându-se Luceafărului nostru cu respect, emoție iubire și speranță.

Kessy Ellys Nycollas (România), într-o comunicare cu propriul suflet, pune întrebări, trage concluzii, într-un periplu ființial, plin de neprevăzut, invitându-ne subtil să reflectăm la misiunea pentru care fiecare venim pe pământ.

Ecaterina Rolea (România), ne dăruiește iubiri cu fulgi de soare, amintiri, mulțumind Creatorului pentru lumina și harul din scrierile sale.

Radu Botiș (România), ne colindă cu bucurii sfinte. Ne prezintă Nașterea Domnului, cu atmosfera magică a sărbătorilor, cu frumusețea datinilor și obiceiurilor maramureșene.

Claudia Hogman (Canada), ne încântă cu poezii scrise într-o frumoasă religiozitate a sufletului. Mă bucură când văd că există o preocupare crescută pentru creșterea virtuților umane hristice: smerenie, iubire, prietenie, comunicarea cu Dumnezeu.

Simona Mihuțiu (România), ne vorbește despre

copilul care a fost, despre mamă, destin, în care „Suntem doar clipe tangente / Cu timpul acestui Pământ”, alături de aspirația spre divin.

Al. Florin Țene (România), ne prezintă o frumoasă cronică a antologiei Galaxy - Autori români contemporani, invitându-ne să lecturăm creațiile cuprinse în antologie.

Gabriela Raucă (Austria), ne poartă în universul ei poetic, într-o lume atât de specială, în care poezia e mângâiere, adiere, pasiune și culoare. Poeta vrea un Credit la fericire, pentru a fi pace, bucurie, iubire și împăcare, toleranță și fericire pe pământ.

Monica Grecu (Canada), prin pictură, ne oferă o împletire între abstract și realist, cu personaje bine conturate, purtătoare de trăiri care ajung la noi.

Aurelia Rînjea (România), vă împărtășesc Notele de lectură la Revista „POEZII PENTRU SUFLETUL MEU” nr. 9/ 2022, încântată fiind de bogăția spirituală din paginile ei.

Aurelia Oancă (România), aduce un elogiu Pâinii noastre, pentru iubire, bucuria vieții și a Dorului, atât de prezent și specific nouă.

Marian Costache (Canada), ne prezintă rubrica Știri culturale din Montreal, invitându-ne la evenimente culturale de excepție.

Carmen Smutneac (Canada), prin Pictură Acrilic pe pânză, ne prezintă un univers fascinant, care te poartă pe aripi de vis, alături de personajele atât de frumos redate prin culoare.

Nina Lavric (Elveția), ea însăși pasăre în zbor, pe aripi de timp, prin cuvânt de poem, jubilează cu toamna, printre amintiri și dorințe.

Cristina Florea (România), vine cu un frumos colind celest, de dragoste, cu un dialog cu subtile trimiteri la trăinicia sentimentelor.

Camelia Florescu (România), ne aduce neuitări, doruri și scrisori, poezii cu un puternic impact emoțional, prin mesaj și conținut.

Dumitrescu D. Mircea (România), din volumul „UN BOB DE MINTE” ne prezintă poezia „SECETA”, din care se vede clar faptul că scriitorul este un mare iubitor al acestui pământ, pe care-l trăiește adânc în fibra sufletului său.

Adela Conciu (România), ne poartă între ABANDON și DOAR... O EVĂ!, vorbindu-ne despre o iubire care să atingă infinitul.

Rubrica **NOUTĂȚI EDITORIALE** este semnată de Aurelia Oancă, o rubrică bogată în apariții editoriale, fapt care ne bucură. Dorina Omota (Austria), situată între prea târziu sau prea devreme, redă stări existențiale care o marchează, dar concluzia este că

oricât de bun e Dumnezeu, noi oamenii prea des păcătuim.

Ionuț Țene (România), ne fascinează cu profunzimea versului, cu metafore ce emoționează, într-un frumos tablou de toamnă, presărat cu iubiri.

Lucian Dumbravă (România), în Noi... Acolo... scris cu grație Oamenilor din Ojeve, oraș în care se află CIMITIRUL ROMÂNESC DIN UCRAINA, redă o legătură pentru totdeauna în care „Ojeve-a devenit un frate-al nostru / Iar noi am devenit ai tuturor”.

Luminița Traistaru (România), ne înduioșează cu dorul de mamă, de sărbătorile de odinioară, seara de ajun, într-un continuu periplu între cer și pământ.

Vasile Bele (România), ne dăruiește un super poem închinat Limbii române, alături de ispititoarea invitație: „Veniți în Maramureș”! Un octombrie care îl poartă cu gândul la cer.

Marian Costache (Canada), vine cu poezii profunde și emoționante, închinată memoriei lui Radu Gyr: „Radu Gyr, fiu al neamului românesc, / Reprezintă testamentul ce-l moștenesc”.

Mihaela CD (Canada), înalță rugă către Dumnezeu, pentru toate ce se petrec în Lumea de azi, un Dumnezeu al ei și al tuturor, pe care îl caută, dorul de părinți, cărora le poartă recunoștință și de la care a învățat iubirea necondiționată, toate într-o iubire deplină care rămâne Al vieții dirijor.

De fiecare dată când lecturez Revista, mă încântă concepția ei ca mod de structurare din punct de vedere grafic și al conținutului. O arhitectură cu o estetică aparte, alternând de la literatură la artă și la informație, de la real la imaginar, de la concret la abstract, de la trecut la prezent și viitor.

De asemenea mă bucură de fiecare dată întâlnirea unui număr mare de colaboratori, în paginile revistei, prin scrierile noastre, fapt care te face să simți amplitudinea acestui bioritm spiritual, revigorant, regenerativ. Este frumos când descoperi că dorurile tale sunt universale, că suntem împreună, uniți prin fire nevăzute de cuvânt și de spirit românesc, în acest minunat proiect. O revistă de anvergură, care promovează valorile culturale românești în lume.

Felicit Editura Globart Universum, Echipele redacționale și colaboratorii, pentru acest dar generos oferit românilor de pretutindeni!

CRONICĂ DE CARTE - EU, PASĂREA - DE VALENTINA TECLICI

Violeta IONESCU

În 2022, a apărut la Editura „Stef” din Iași cartea de poezie a talentatei poete VALENTINA TECLICI, stabilită în Noua Zeelandă, cunoscută în România pentru activitatea ei literară – întâi bibliotecară la Galați, apoi redactor la editurile Porto Franco din Galați și Oscar Print din București, cât și pentru cărțile publicate în țară, ca membră a Uniunii Scriitorilor din România. În Noua Zeelandă a continuat să scrie, să publice, să frecventeze un cenaclu literar activ și să încurajeze poeții - atât din România, cât și din Noua Zeelandă - prin volumele publicate de ea în colaborare, ca un pod de flori și de cuvinte între cele două lumi.

Cartea „păsării” Valentina Teclici este o poveste despre desprinderea ei de pământ, despre zborul ei avântat spre înalțuri, despre vobotele zborului ei dintre noapte și zi, dintre o viață și alta, dintre o ființă și alta, dintre un continent și altul, dintre o emisferă și alta...

Valentina este o pasăre cu o aripă săgetată, așa cum mărturisește în „Zbor”, care n-a uitat totuși să zboare „albastru”: o pasăre închisă într-o „colivie cu ferestre deschise/ ca un colier la gâtul lunii”, care visează libertatea ca pe o stare de spirit, o pasăre închisă în trupul ei, dar cu spiritul liber, la fel de liber ca săgeata care i-a străpuns aripa...

Valentina scrie, căutându-se pe sine, lăsând lumii libertatea de a privi aceasta căutare. Și spune cu tărie că iubește albastrul, că se identifică cu el: „identitatea mea e albastru” („Identitate”). Albastru este culoarea cerului, a casei păsării, a drumului străbătut de ea, a căutărilor ei.

Valentina crează realitatea care o crează: „Și mă închin cu umilință/ evlavie și dragoste/ în fața transformării și trecerii” („Picătură sunt”). Pendulând între trecut, prezent și viitor, ea trăiește acum într-un univers exotic, de care se simte atrasă aproape fără să-și dea seama („Port în mine umbre multicolore”): „În altă viață am locuit/ într-o grotă umedă/ lăcaș săpat în stâncă/ într-un palat și o marae” (explicând că marae este „casa

tradițională a maorilor pentru întâlniri”). În altă viață poate a fost „stejar, busuioac, panteră, cocor, libelulă” cu care dorind să revină la matcă, se contopește în zbor...

Singurătatea ei se înrudește în toate modurile posibile cu „singurătatea florii de colț”, ea însăși fiind „mister în mișcare” („Încă învăț”).

Prietenă cu pădurea „...consilierul meu de încredere/ la care merg fără să bat la ușă” („Energia vieții”), acolo este locul unde ea se descoperă, descoperind „catifeaua umedă/ la tălpile ferigilor”.

Și totuși, spune ea, „Mă trag rădăcinile”... „copacului ce sunt/ crescut dintr-o sămânță daco-romană”. Cât de departe ar fi, ea simte „adierea doinei de dor” ca un leagăn în care a crescut și srisul ei se face punte între lumile de acolo și de aici.

Simte fantoma orașului natal și declară răspicat: A plecat, „dar nu definitiv”. Nimeni nu pleacă definitiv atâta timp cât are amintirile cu sine, „amprentele inimii, fantome în oglindă”.

Valentina scrie o poezie care o vindecă de angoase, o justifică și o întregește. Hora și sârba aduse cu ea în Mările Sudului, dansul lor, „Galben balsam de vindecare” sunt leac pentru sufletul ei. De fapt, în tot capitoul „Portativul dorului” se simte acest liant între o vârstă și alta, între trecut și viitor, între o lume și altă lume.

„Ora albastră, unică verigă” este o adresare către prietena iubită rămasă departe, printre primele ei amintiri, o încredințare că dincolo de distanțe există o „oră magică”, neapărat albastră, în care minunile se întâmplă, cei care se caută se regăsesc, se văd, se aud, se simt mai ales: „ora magică ne-a deschis caseta amintirilor/ plină de albastru de Huși, albastru de Vaslui,/ albastru de Napier/ binecuvântate de spațiu,/ timpul și iubirea fără limite”.

Și vine... „Mărțișor” ca o zi de primăvară românească în toamna sudului, o zi de sărbătoare care întregește amintirile ca niște talazuri care bat repetat malurile. Pentru cei de lângă ea, mărțișorul este o tradiție oarecare, iar ghiociei niște flori pe care le-au văzut doar în picturi. Dar Valentina, care știe cum arată ghiociei adevărați, îi vede... în spuma valurilor în care se scaldă: „spuma oceanului este un lan de ghiociei fremătând/ Mă scald în ei și-i prind franjuri în păr”... „Dansez în lanul cu ghiociei”... „înțeleasă doar de oceanul/ pe care-l iubesc până la durere/ și care nă renaște până la moarte”.

Frumoase sunt și călătoriile sale amintite aici: „Continuu ades să vâslesc prin Grecia/ în corabia muzicii și a amintirilor” („Mă las călătorită...”).

Fiecare poezie din „Prisma iubirii” este un poem al dragostei eterne, fără început și fără sfârșit, doar zbor înalt spre ce a fost și poate va mai fi: „M-am logodit în

→ Continuare în pag. 21

CORNEL TEODOR DURGHEU – UN MAESTRU AL SCULPTURII

Cătălin-Florin MLADIN

Cornel Teodor Durgheu este unul dintre cei mai importanți sculptori ai României Moderne, implicit al orașului Oradea, a Bihorului după Revoluția de eliberare socială și spirituală din decembrie 1989. În orașul Oradea - centru de județ - a fost invitat/transferat în vara anului 1990 pentru a contribui, organiza și coordona implementarea învățământului artistic liceal și modernizarea lui prin dezvoltarea și adaptarea la sistemele specifice europene. Prolificul Sculptor Durgheu în fapt avea „domiciliul forțat” (fară să știe acest lucru!), în orașul Petru Groza, Șteiu de astăzi de către „oficioasele” autorități comuniste ale timpului.

Carierea profesional-artistică a Artistului Plastic Durgheu este marcată de multe și relevante reușite pe plan local, național, dar și internațional. De-a lungul carierei, sculptorul Cornel T. Durgheu a creat peste douăzeci de Lucrări Monumentale de For Public. Sunt Monumente Emblematice pentru Memoria culturală a Locului dar și a României precum Monumentul Martirilor Ciordaș și Bolcaș - Beiuș, Monumentul Pompierilor - Oradea, Statui și busturi monumentale: menționăm Avram Iancu la Oradea și Salonta, Onisifor Ghibu, Constantin Brâncuși, Lucian Blaga Oradea, Alexandru Roman, Mitropolitul Nicolae Bălan - Sibiu, etc., „Semnul Istoric” - Drumul lui Traian-Via Traiana, în satul natal-Berechiu Bihor, lucrări care au adus mândrie istoriei naționale. Unul dintre aceste Monumente intrând chiar în Cartea Recordurilor - Monumentul Cepei de la Pericei-Sălaj. A realizat Medalii și Medalioane, Plăci comemorative în relief, etc, majoritatea donații. Și-a pus energia debordantă și talentul în slujba culturii nației române.

În acest articol îmi propun să vă aduc la cunoștință o personalitate remarcabilă a sculpturii românești.

Cornel Teodor Durgheu s-a născut la data de 16.11.1945 în localitatea Berechiu, comuna Sânicolau Român-Cefa, județul Bihor. În tinerețea sa, adolescentul Cornel a fost pasionat de sport, jucând fotbal până la nivel de Divizia C, volei dar și handbal la ASA Ploiești în

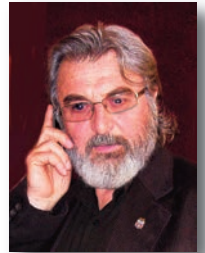
Divizia B, în plan paralel a desfășurat o activitate importantă în educație, fiind profesor, iar mai apoi inspector de cultură.

A studiat sculptura la Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca (1974-1978), reușind la finalul celor 4 ani de studii să devină șeful de promoție al acestei specializări. Între anii 1980-1990 s-a implicat activ în activitățile Casei Pionierilor și a Șoimilor Patriei din orașul dr. Petru Groza, actualul oraș Ștei.

Începând cu vara anului 1990, este transferat în calitate de Director cu Delegație și devine profesor al Liceului de Artă din Oradea pentru a pune bazele actualei Instituții artistice. Trei ani mai târziu a pus bazele Facultății de Arte Vizuale din Oradea. Din anul 1995 devine profesor universitar dr. în Istoria Artelor, al acestei facultății, șef de catedră iar Anul 1998 îi aduce cea mai importantă realizare și calitate managerială oficială pe plan profesional, devenind Decanul Facultății de Arte Vizuale, pe care o va conduce până în 2008. În toți acești ani, sculptorul Cornel T. Durgheu s-a implicat în organizarea și modernizarea acestei instituții prin participarea la numeroase expoziții în țară, dar și în străinătate personale sau de grup: Marienberg, Istanbul, Toronto sau Roma au fost cele mai importante orașe din străinătate care au găzduit expozițiile personale ale renumitului sculptor.

Printre alte atribuțiuni și realizări, decanul Durgheu a fost membru în Consorțiul Național de ARTĂ, membru în Comisia Națională a Ministerului Educației pentru Burse în Străinătate, Cetățean de Onoare al comunei Cefa (2002), Cetățean de Onoare al orașului Vașcău (2020), Titlul de Onoare – Seniorul Cetății – Opera din Cluj-Napoca în 2014, etc.

Domnia sa este autorul unor opere artistice inspirate din istorie, literatură și artă care relevă dragostea și prețuirea pentru Țara sa. În acest sens, voi enumera cele mai semnificative opere ale maestrului: Monumentul cepei – Pericei, Sălaj, (tablă de cupru bătută – Monument intrat în Cartea Recordurilor); Obelisc închinat eroilor, Sînicolaul-Român; Fresca monumentală, MINERII – donație, Oraș Dr. Petru Groza (Ștei); Bust Constantin Brâncuși, Oradea; Bust monumental - Avram Iancu, Oradea; Bust Lucian Blaga și relief Monumental, Oradea; Bust Mihai Viteazul, Oradea; Bust Onisifor Ghibu, Oradea; Monumentul martirilor “Ciordaș și Bolcaș”, Beiuș; Monumentul pompierilor, Oradea; Bust monumental – Horea, Marghita; Bust monumental – Blaga, Oradea; Monumentul eroilor, Homorog-Bihor; Bust monumental – colonel Baci, Oradea; Bust monumental – Teodor Neș, Salonta; Monumentul – Avram Iancu, Salonta; Bust monumental – Alexandru Roman, Aușeu-Bihor. Medalioane de exterior:

Medalion Emanoil Gojdu, Oradea, Medalion – Ion Rațiu, Medalion Episcop Ioan Mihălțan, Medalion Jubiliar Mihai Viteazu Oradea, Medalion Teodor Maghiar, Oradeaetc. A ridicat Bust monumental - Mitropolitul Nicolae Bălan, Sibiu; Portret monumental – Viorel Horj, Drăgănești, Bihor; Bust monumental – Viorel Horj, Beiuș; Monumentul – Memoria timpului, Țețchea, Bihor; Portret monumental – Lucian Blaga, Lancrăm, ALBA IULIA (donație); SEMN ISTORIC - OBELISC – VIA TRAIANA; BERECHIU (Satul natal); Medalion jubiliar - AVRAM IANCU, Oradea; Monumentul Eroilor – SÂNLAZĂR – Marghita, Monumentul Eroilor Vârciorog,Bihor,etc.

Lista monumentelor realizate de sculptorul Cornel T. Durgheu este impresionantă de-a dreptul, mai ales că Monumentul Cepei de la Pericei a intrat în Cartea Recordurilor. Este o mândrie pentru fiecare dintre noi să știm că avem în fața noastră un om deosebit, un maestru al artei care și-a încununat cariera cu multe reușite artistice. Desigur, câteva dintre operele sale sunt ținute la loc de cinste în muzeele din România, dar și în muzee din Italia sau chiar în Egipt.

În luna noiembrie a anului 2022, la Roma a avut loc un vernisaj al sculptorului bihorean intitulată „Manipolazione della Forma” realizată în parteneriat cu renumitul mecena și impresar italian Alberto Molinari și profesorul Gianni Carrera. O colaborare care a început cu 11 ani în urmă. Anul 2023 va reprezenta încă un succes pentru maestrul bihorean, deoarece el va avea

expoziții la Academia Română din Roma și la Academia Maghiară din Roma împreună cu Comunitatea de Artiști din Baia Mare. La Academia di Romania din Roma se va organiza o nouă expoziția personală a profesorului sculptor Cornel T. Durgheu.

Este de subliniat faptul că sculptorul Durgheu are proiecte și inițiative impresionante pentru viitorul imediat, de reprezentare artistică sculpturală a unor evenimente și momente importante din Istoria noastră Națională precum și Evocarea și Omagierea unor personalități însemnate din cultura și istoria neamului românesc.

Domnia SA este implicat în activitățile mai multor Societăți, Fundații și Asociații științifice și Culturale, precum Societatea Cultural-Patriotică „Avram Iancu” Oradea, Asociația Națională Cultul Eroilor, Asociația Națională a Cavarlerilor de Clio, Asociația „Pro-România Europeană, Asociația Menumorut, este fondatorul și Președintele Fundației Culturale „Cetate Durgheu”,etc. O implicare de câțiva ani buni, demonstrând încă o dată iubirea și respectul pentru patria-mamă. Ca o paranteză la cele spuse, ca fapt monden, menționez faptul că fostul decan al Facultății de Arte Vizuale din Oradea, octogenar de admirat, merge în continuare cu bicicleta, un iubitor de sport, de mișcare „înrațit” fiind văzut adesea pe străzile orașului Oradea în ipostaza de sportiv. Recent și-a sărbătorit ziua de naștere - 77 de ani - prilej cu care îi transmit un sincer „LA MULȚI ANI MAESTRE!”

→ Continuare din pag. 19

sfârșit/ cu tăcerea broaștei țestoase/ cu-nțelepciunea bufniței/ urmând frenetic pe cărările nopții/ umila candelă, perpetuă iubirea” („M-am logodit”). Sau în „Tagou argentinian” unde se simte ritmul pasional al muzicii care apropie: „M-ai strâns la piept adânc și enigmatic/ în langurosul ritm sălbatic”...

Nimic nu dispăre, nimic nu se pierde, căci „Doar moartea ne poate lua amintirile/ dacă nu le-am țesut pe geana nopții”. („Doar moartea”). O picturală imagine despre culori și păsări ne dezvăluie ea, „pasărea” Valentina, în „Carusel”: „Pictorul a pictat păsări/ tot felul de păsări/ în primul stadiu al nebuniei”. Este vorba de un creator anume care picta „dând sens propriei sale vieți”. Plină-ochi de albastru – până și coperta cărții este tot albastră – Valentina ar fi dispusă să-l pună și la vânzare („Troc”): „Hai, cumpără puțin albastru/ subtil precum cerneala îngerilor”... Deci vedeți că nu e un albastru oarecare, e chiar pană de înger...

Într-un ultim capitol, „Intersecții”, revine la tradiția maori, impresionată de felul cum se salută ei „cu fruntea lipită de frunte” (Hongi, respirația vieții”). Valentina nu răspunde numai inimii sale, ci și pune întrebări. O întrebare mare, cât planeta Pământ, care sună așa: „Cum

arată pacea în timp de război?” este urmată de multe alte întrebări: „Ca un porumbel înroșit de sângele victimelor?/ Ca un copil confuz, obosit de plâns și fără adăpost?/ Ca o fiară sălbatică înfricoșată de focul exploziilor?...” și multe altele precum: „Ce rol joacă pacea pe scena politică lumii/ în timp de război?/ Un rol mare, unul mic, sau nimic?” („Întrebări”). Cred că aceasta e cea mai implicată poezie în realitatea imediată, pe care „pasărea” Valentina o scrijelează aici ca pe un semnal de alarmă.

O poetă matură, profundă și responsabilă, așa cum mi-am dorit eu mereu în sinea mea să devină Valentina pe care am cunoscut-o în tinerețile noastre, a scris și poezia de încheiere „Eu, pasărea”, din care merită să redau aici câteva versuri memorabile: „Eu, aici, nemișcată, în cadrul ușii/ Ca un tablou de Rembrandt/ În care intru și ies/ În și din propria-mi viață”... „Nemișcată în cadrul ușii/ Cu valiza sufletului pregătită de drum/ Înăuntrul sau afară?”...

Ar mai fi multe de spus, dar poezia Valentinei merită citită, nu povestită. Așa că... închideți toate ușile și ferestrele lumii dinafară, așezați-vă comod în hamacul visurilor voastre și citiți-o cu atenție... până prindeți aripi.

„ISTORIILE” SCRIITORULUI ION N. OPREA

Al. Florin Țene

De-o viață, scriitorul și publicistul ieșan Ion N. Oprea a promovat creațiile literare ale confracților, atât în paginile publicațiilor vremii, dar mai ales, în ultimii ani prin seria de „Istории, comentarii, miscelanea”, ajunse la volumul 81, apărute, în condiții grafice deosebite, la Editura „Armonii culturale”.

Volumul cu numărul 81, îmi confirmă, ceea ce scriam în urmă cu câțiva ani, că harnicul și talentatul scriitor Ion N. Oprea este un promotor cultural, promovând creațiile literare, istorice, și științifice, ale autorilor din România profundă și tainică, în volumele sale.

Volumul 81, de care facem vorbire, are un conținut bogat, se deschide cu un motto, cu clarviziunea lui Nicolae Steinhardt de la Paris în anul 1937, din care redau doar o frază, care se potrivește ca o mânășe, vremurilor actuale: „Trei fenomene ale timpului: invazia verticală a barbarilor, domnia proștilor, trădarea oamenilor cumsecade.”

Consistentul volum se deschide cu articolul academicianului Ioan -Aurel Pop despre ”Dacii și romanii”, publicat inițial în revista „Cultura”, în care Președintele Academiei Române, conchide: lui Vasile Părvan: „îi slăvim pe daci pentru vitejia lor și îi binecuvântăm pe romanii cuceritori, căci datorită lor ne-am născut noi, miracolul românesc.”

Poezia „De Paști” semnată de poeta clujeană Persida Rugu, aduce un omagiu Sfintei Sărbători, simbolul iertării și speranței, așa cu specifică în ultima strofă. Tot această poetă mai publică un articol însoțit de o fotografie rară, din 1888, înfățișându-l pe M. Eminescu, alături de Veronica Micle și Al. Vlahuță, însoțiți de actorii Teatrului Național, avându-l în prim plan pe I.L. Caragiale.

Virgil Ene, medic și profesor universitar din Timișoara semnează un interesant eseu despre Eminescu ca om de știință, astrofizician și primul cosmonaut al lumii.

Remarcăm, că mai toate creațiile literare și științifice din volum sunt însoțite de fotografiile autorilor, inclusiv cu imagini care completează vizual creația autorilor.

În două pagini, alături de fotografia scriitorului Al. Florin Țene este promovat cenaclul literar din Cluj-Napoca, ce poartă numele acestui scriitor, autor a 105 de cărți publicate, printre care celebrele romane despre Sfinții Închisorilor. Acest articol este semnat de scriitoarea Liliana Moldovan din Târgu Mureș.

Regizorul și scriitorul Ben Todică din Australia publică trei articole despre cunoscutul artist plastic din SUA, originar din Deva, Robert Horvath.

Cartea mai publică 57 de pagini cu studiile de istorie semnate de istoricul Ionuț Țene, care este considerat de către Ion N. Oprea un original Dimitrie Gusti, contemporan cu noi. Remarcăm studiile despre valahii din Bitinia, din Asia Mică, regatul Țara Românească din Moravia valahă din Cehia, despre valahii din Bosnia, valahii din Polonia și Cehia, originile etno-lingvistice ale valahilor rumâni din Galiția roșie, despre românii care au înfruntat la începutul secolului XI vichingii, volohii români din nordul Transcarpatiei, din Ucraina, valahii din peninsula Sinai, Aceste studii aprofundate, evidențiază pregnant, rolul românilor și dezvoltarea civilizației acestora în diferite zone ale Terrei. Prin publicarea acestor studii, Ion N. Oprea aduce un plus la istoria noastră prin talentatul istoric Ionuț Țene, scriitor, membru al Uniunii Scriitorilor și al UZPR, fiind și vicepreședinte al Ligii Scriitorilor.

Capitolul III, intitulat „Jocuri-Jocuri de cuvinte” cuprinde o amplă analiză a profesorului universitare dr.ing. Constantin Nițu, general în rezervă în Armata Română, despre geografia lingvistică

Capitolul IV, intitulat „Zâmbete-Zâmbete, de 1 aprilie” care cuprinde ziceri despre zâmbetele noastre, iar de la George Măndicescu din Ploiești, relatează câteva întâmplări cu tâlc. Nina Cassian este prezentă cu un text despre limba sparg, o limbă indo-europeană din grupul italic.

Cartea se încheie cu enumerarea cărților publicate de Ion N. Oprea, a volumelor scrise în colaborare, referințe critice, inclusiv Prefețe și Postfețe.

Autorul acestei serii de ”Istории” este un promotor cultural, volumele acestea contribuie la iluminarea deplină a istoriei culturii române, deschizând, în fapt, o discuție fertilă asupra unor creații ce nu și-au epuizat sensurile, se constituie în dovezi de preț ale lucidității creației a unor opțiuni, a unor opere noi ce devin componente ale istoriei culturii noastre contemporane.

Autorul este un erudit al vremurilor noastre, care este influențat istoriografic de marea operă grecească, de „Istoriile” lui Herodot.

POEME

Elena OPREA

Dilemă

Este greu de înțeles
strălucirea din inimi
din pământ și din cer,
din copaci, din văzduh,
din strămoși, din surâs
și din tot ce formează
orizontul nespus
este greu de-nțeles
acest fir de opal
ce pătrunde iubirea
într-un punct din mintal
se pierde în zare
nu mai poți să-l atingi
și te uiți și te-ntrebi
e un vis sau eter

Te-ai pierdut undeva...

te-ai pierdut undeva...
rătăcești cu gândurile tale
într-un univers nedefinit
de acceptări, de compromisuri,
de frică de oameni,
că ți se poate întâmpla ceva
ce nu poți suporta
negi curgerea fluidă
a timpului tău
mîntea ți se pierde în timpul pierdut
din alt spațiu
nu acela pe care-l cunoști,
de când ai deschis ochii
și-ai făcut primii pași
te clatini mereu, fără vise, fără
iubire,
într-un colț al materiei
ce stăpânește omenirea

tu crezi în sentimentele calde
în care orice artist dă o valoare
și se ridică prin tot ce are frumos
și peste tot ce înseamnă nimicuri
așterne pe cerul de suflet
tot ce e bun, și mai ales pur

Căsuța veche

căsuță veche din povești
pe-o margine de stâncă agățată
cu coș de fum, scânteie peste ape,
cu geamuri mici, cu zumzetul de
piatră,
pe-o albie de râu înstrăinată
copaci de gânduri, rezemați de cer
cu rădăcini înfipte în mister
căsuța de bunic
și arbuști cu flori de mărăcini,
ce-nvăluie tristețea de arini,
prin curcubeu și pace de măslini
te poartă-ntr-o poveste de demult,
cu regi și conți veniți din alte lumi,
cu ochii blânzi, cu glasul
mângâiat,
cu-nțelepciunea de izvor curat
lumini ce se prelungesc
spre înfinitul basm de arabesc
sunt porți de cer sosite din neant
deschise doar la vamă...

Tipsia coroanei

tipsia coroanei purtată pe mâini de
zeițe
rai de fecioare, cinstire de grații
desăvârșire sacră
tipsia coroanei se-nalță
prin sfere de îngeri,
prin zboruri aprinse,
prin rugi de cuvinte,
prin adâncimea de spirit,
din muze, poeți și artiști;
prin simetria de glas și simțiri,
pace ascunsă în tăceri și iubiri.

Cafeaua miraculoasă

sorb o cafea delicioasă...
stau într-un fotoliu comod,
semilună în jurul unei mese
rotunde
servesc o plăcintă specială,
aburindă,
pe o farfurie de cristal,
în compania unor prieteni
măreție vrăjită, muze și gânduri,
ochi de artist pictat pe o carte
pastorală de clipe pe o pânză
topită,
enigme de vise din steaua ascunsă
lume de umbre în culori ancestrale
pădure de brazi cu zăpezi
sclipitoare
cafea miraculoasă într-un
sanctuar de ninsori
zboruri de păsări în planeta cu zori

Ninge

fulgi de zăpadă
plutesc peste vise
peste spirit de oameni
copaci îmbrăcați în cristaluri
petale de inimi
albul să pătrundă
ca mirosul de crini,
ca foc de lumini
fulgi de neant,
raze de ceasuri,
doruri de glasuri
mișcări unduioase,
magice, sfinte,
fulgi de liniște,
blană de cer,
convoaie de sănii,
fulgi de mătâni,
ploaie de fulgi
inimi de prunci
mătase de stele
putere de timp,
fire de soartă
ninge cu stele...
ninge...

FILOZOFIA MEA (XXV)

Așa a fost să fie

Anton GAGIU

Auziți adesea această expresie fatidică, utilizată spre a scoate în evidență neputința umană de a evita o întâmplare nefericită de multe ori cu urmări tragice. Această expresie să fie oare replica destinului implacabil? Sau doar dorința de a ilustra neputința de a evita o situație critică? Sigur ați auzit zicala „ce ți-e scris, în frunte ți-e pus”, cu alte cuvinte „din această dilemă nu putem ieși!” cum spunea nea Iancu. Viața însă nu se poate limita la ziceri proverbiale care ar putea deveni implacabile în condițiile în care cei care le propagă și cei care le ascultă cred în ele. Situația însă este cu totul alta. Deși se pare că fiecare dintre noi avem un destin... stabilit la naștere de natură sau de forța divinității, acesta mai este și cum ți-l faci, cum ți-l construiești. Această construcție nu este una în adevăratul sens al cuvântului, ci o luptă a omului cu el însuși. Și ea începe din fragedă copilărie, de atunci de când ființa umană începe să înțeleagă realitatea care-l înconjoară, adică devine conștient că este o parte vie a lumii și că și el contribuie indubitabil la dezvoltarea ei, sau/și la bunăstarea acesteia. Am putea să ne conducem după preceptului filozofului german A. Șopenhauer care spunea că „viața este o neconținută durere”, de unde rezultă că fericirea nu există, dar, deși mulți sunt de acord cu gândirea filozofului, tind în mod constant spre căutarea fericirii pentru că este în firea lucrurilor să sperii la mai bine. Nu poți rămâne toată viața înțepenit în noroiul durerii, lipsit de speranța că odată și-o dată va răsări soarele și pe strada ta. Aceasta ar putea fi gândirea optimistului, care vede întotdeauna mai departe de vârful pantofului. Am putea face apel la versurile poetului G. Coșbuc care spunea că „o luptă-i viața, deci te luptă de dragoste de ea, cu dor”. Deci cine crede că succesul, binele, fericirea toate vin fără luptă se înșală și rămâne închis în cuibul pesimismului spunându-și că, , nimic nu-mi merge, eu sunt sortit eșecului”. A te complăce în neputința de a mai putea spera că poți învinge înfrângerea, cu siguranță este calea spre ieșirea definitivă din luptă. „Victoria este a celor îndrăzneți” spune un dicton, dar a fi îndrăzneț nu înseamnă să adopți în acțiunea ta nebunia de a te lupta cu morile de vânt, ci inteligența de a evita obstacolele. „Dacă-ai pierdut continuă, dacă-ai învins continuă” este dovada cea mai clară că victoria și înfrângerea fac parte din viață, că aceasta nu poate fi concepută fără ele, de

altfel nici nu ar exista fără ele. Nu putem avea numai oameni învingători, așa cum nu putem avea numai oameni înfrânți, o astfel de lume nu există. Însă pentru fiecare dintre tabere există reguli pe care trebuie să le respecti, chiar și pentru cei care pierd există reguli. Una dintre acestea ar fi aceea care în sport se numește „fair-play”, adică să recunoști înfrângerea și să-l feliciți pe învingător. Câți învinși procedează așa? Unii ar fi în stare să-l strângă de gât pe învingător, acolo pe loc, numai să nu-l mai vadă cum se bucură de victorie. Există în firea omului, adică în gena lui acel rău patologic care-l împinge spre nerecunoașterea victoriei partenerului de întrecere, cât despre deviza de mai sus... ce să mai vorbim de ea, nu mai valorează nimic în fața pornirilor instinctuale ale învinsului. Se pare că această stare interioară care se revarsă precum apele învolburate și tulburi ale unui râu umflat de furtună, ține de educație, de cultură, de bunul simț cunoscut în societate ca „cei șapte ani de acasă”, dar, Doamne e prea mult pentru cel care a trecut prin școală precum găscă prin apă. Cât despre educație? Ce să mai spunem, aceasta există, dar „lipsește cu desăvârșire”, iar noi „din această dilemă nu putem ieși”. Este și acesta un dat? Adică o situație ireversibilă care nu are o soluție? Unii ar zice că, da. Alții însă știu că orice situație critică are o soluție, aceasta însă trebuie căutată, nu trebuie să încrucișezi brațele și să aștepti ca cineva din cosmos să-ți trimită rezolvarea la pachet, pentru că aceasta nu va veni niciodată. Implicarea fiecăruia poate conduce la o soluție viabilă, întrucât printre participanți se pot găsi și cei care au generat situația, iar cheia rezolvării e la ei. Regula, respectarea ei trebuie să fie un dat social fără de care o comunitate nu poate exista, pentru că lipsa regulii conduce la haos, ori cine ar putea conviețui într-o astfel de stare? În natură există o regulă de bază „selecția naturală”, aceasta nu este valabilă în societate. Nu poate exista o societate a celor puternici, deștepți sau pur și simplu privilegiați, pentru că deși omul face parte din natură, el nu se supune ei și așa fiecare membru al societății are dreptul la existență, și implicit la beneficiile ei. Aplicarea acestei reguli de selecție numai pentru „unii” indiferent de ce „calități” au, a fost și poate mai este folosită de regimurile dictatoriale, totalitariste care s-au dovedit a fi greșeli istorice ce au produs prejudicii incomensurabile în lume pentru secole de existență sau poate chiar pentru milenii. Numai gândindu-ne la acestea trebuie să ne cutremurăm și să strângem rândurile pentru a face front comun împotriva acelu „dat” care n-ar putea fi înlăturat, pentru că răul are întotdeauna o soluție de eradicare...

LEAGĂNUL CALD AL VIEȚII DE FAMILIE

Elena BUICĂ

Dedic aceste gânduri familiei Onița și Nelu Drăgănuș

Cred că mă includ și eu în acest dat al omului, ca o „trestie gânditoare” ce mă aflu pe acest pământ. Deși am ajuns aproape de cea mai înaltă treaptă de existență pământească, eu caut și acum cu perseverență răspunsul unor mari întrebări. Acum îmi îndrept gândul spre o componentă a vieții noastre, cea numită familie. Ca într-o oglindă văd

câte un aspect de viață trecut prin filtrul rațiunii în diferite etape de desfășurare a zilelor mele, cu înțelesuri de multe ori foarte diferite, în funcție de etapa de viață în care mă găseam.

Și, oricât am reflecta, rămâne o mare taină cum o ființă omenească și-a găsit loc să se ivească în cadrul familiei. Ce știm este că o ființă nouă apare pe pământ din îmbrățișarea unui minuscul strop de viață desprins dintr-o femeie, cu unul desprins dintr-un bărbat, în liniște, cel mai des în taina nopții, într-un cuib al dragostei. În acel moment apare marea taină. Mâna Dumnezeiască toarnă viață în această nouă celulă împreună cu toate darurile cu care o va defini de-a lungul vieții această nouă ființă. Din acest moment, viitoarea făptură își va împlini destinul sub supravegherea părinților, înconjurată de dragoste. Astfel, putem spune că familia are în cuprinsul ei un strop de sfințenie cerească.

Familia devine cel mai important mod de a trăi viața. De-a lungul miilor de ani, omenirea nu a mai găsit o altă formă de conviețuire în grup care să echivaleze cu familia, așa cum funcționează astăzi. O vorbă înțeleaptă spune că cele mai importante lucruri în viață nu sunt lucrurile, ci oamenii pe care îi avem lângă noi. Sfântul Ioan Gură de Aur spunea că „familia este biserica de acasă”. Iubirea dintre cei doi soți este unul din cele mai mari daruri ale naturii, este un adevărat Paradis pământesc.

Familia marchează profund destinul fiecărui individ. Există un șir lung de momente din viața de familie care pot aduce atât fericirea maximă, precum și prăbușiri sufletești. Marin Preda, fascinat de puterea cuvântului, scria: „Putea fi înjurată muierea cu tandrețe și i se făceau obrajii roșii și se învârtea pe loc ca o găină beată, că era iubită și, dimpotrivă, un cuvânt blând, dar rostit cu o cruzime rece o făcea palidă și o încremenea de spaima înstrăinării” (Viața că o pradă).

Nu există în universul nostru pământean mai frumoase și mai emoționante trăiri așa cum e momentul când spui

DA în fața Altarului, când ești condusă de tata la Altar, când te vezi îmbrăcată în alb de sus până jos și o zi întregă ești centrul atenției tuturor și admirată în mod deschis. Nu poate fi egalat cu nimic momentul când îți zâmbește sau găngurește un bebeluș

pentru care ești capabil să faci fel de fel de giumbușlucuri ca să obții un surâs al lui. Păstrezi în palmă, ca viitor tată, mișcarea lui înainte de venirea pe lume, mângâind burtica mare a soției. Sunt multe momente când se îngreunează respirația în fața dovezilor de dragoste, mute, dar puternice, ale partenerului de viață. În acest cuib al familiei se nasc toate valorile morale, alături de cele fizice. Înțelepciunea vieții de familie ne îmbogățește perspectiva asupra valorilor și tradițiilor care ne modelează. Aici este izvorul din care te vei hrăni toată viața și vei fi atras ca de destin să te întorci pentru veșnicie.

De-a lungul vieții am întâlnit multe familii trăind în armonie, reușind să treacă peste neajunsuri și neîmpliniri cu mult tact, restabilind înțelegerea, echilibrul și armonia. Închizând ochii, deasupra tuturor acestor valoroase nuclee umane îmi apare leagănul cald al vieții de familie așa cum și l-a întruchipat Onița, pe care o consider nepoata mea, doctoriță de profesie, acum aflată în pensie, regretată profund de sătenii care spun că îi vindeca doar cu vorba ei blândă. Onița, păstrând aceeași conduită, și-a construit cuibul drag al familiei cu inginerul consătean, Nelu Drăgănuș, persoană pe măsura ei. Impresia pe care o lasă familia lor este aceea că Îngerul Păzitor nu a lipsit nici un moment de lângă ei. Privindu-i împreună simți că legătura dintre soți este învăluită în sacralitate. În fața lor nu poți să ridici niciodată tonul și orice neplăcere se topește lent. E o binefacere atingerea cu ei. Eu o simt chiar și de la cei 8.000 kilometri care ne despart acum. Ei mi-au oferit imaginea unei vieți de familie la care nu mai ai ce adăuga pentru perfecționare.

Cu ce să începem ca să ne bucurăm de asemenea valori? Cred că, în primul rând, trebuie să pășim cu inima curată, la care să adăugăm relaxarea și calmul. În viața de familie se învață și se clădesc treptat și cu răbdare, cu mintea limpede și curată. Într-o căsnicie fericită, oamenii se învață întotdeauna reciproc. Știința vieții se învață reciproc, în fiecare zi, atingându-se, culcându-se pe o pernă, uneori chiar împotriva voinței lor. Viața de familie cere efortul să reflectezi și să supraveghezi propriile emoții, sentimente și gânduri, îți cere o inteligență emoțională. Bărbații care se impun prin forță fizică, femeile care au ca armă țipete, vorbe grele, adolescenții care exagerează cu o conduită ieșită din comun, toate acestea nu pot aduce în casă floarea bucuriei, ci, din contră, un comportament foarte regretabil, fiindcă nimic nu e pe lume ca busola familiei care ne ghidează. În familie avem rădăcina, aici creștem, înflorim și apoi ne construim noua noastră familie cu zestrea primită de la cea dintâi, aici dorim să ne aflăm în momentul plecării spre veșnicie.

O CARTE CUM ALTA NU-I !

Constantin MOȘINCAT

Mulțumim distinsului poet Mircea Dorin Istrate pentru tot „dragul său” de a ne trimite acest minunat volum închinat Craiului Munților: Avram Iancu și „duhului” său. Bucuros să văd între copertele unei cărți care se deschide cu Testamentul și dorință a Moșului ca „*Unic dor al vieții mele e să-mi văd națiunea mea fericită...*” și se încheie cu reflexia lui Iorga despre prezența Eroilor nației, din legende și lirica populară, în care Avram Iancu rămâne de cea mai largă popularitate! „*Sus pe cer un vultur zboară/ Și se-nvârte ca-ntr-o doară,/ Peste padini și pădure,/ Cu pliscu ca de săcure/ La un pom prelung privește,/ Și deasupra se oprește./*”, după cum minunat îl cânta Lucian Blaga.

Ce poate fi mai falnic, mai minunat decât acest imn de slavă dedicat Eroului recunoscut de contemporanii și urmașii săi ca fiind un autentic:

Craiul munților-Motto:

*Avrămuțul ni-i icoană, înșfînțind al nost' Ardeal,
Unde candelă-i aprinsă în biserica din deal,
Așteptându-l vină iară cum făcut-a mai odată,
Să ne-orânduie cea viață, fie dreaptă și curată.
Craiul munților de piatră, moșul Iancu, cel iubit,
De toți cei ce pe-astă vatră, închinați și-n
preasmerit,*

*Cer iertare la Măritul pentru dragul lor erou,
Ce-i icoană-n a lor suflet, pe altarul dumnealor.
Vidra-i face-nchinăciune, că acolo s-a născut,
Țebea-i face iertăciune, că-i vecie-n al ei lut,
Iar Ardealul-i pic-o boabă de-a sa lacrimă curată,
Și-o lumină îi aprinde pentru viața lui ce-a dreaptă,
Ce și-a dat-o țării vamă pentru sfânta libertate,
Pentru toți aceia care jinduiau după dreptate,
Pentru biet românul care viața toată-nnevoit
Și-atrăit amărăciunea locului ce l-a iubit.*

* Două veacuri îmi trecură, de când el, pe astă vatră/ A văzut lumina zilei colo-n munții lui de piatră,/ Și-a lui suflet și-a s-a viață ni-i exemplu de urmat/ De vom vrea ca-l nostru nume fie veșnic lăudat. / Azi, trăim sub a sa umbră în Ardealul-i de credință/ Unde el, eroul nostru-i veghețoarea cea

troiță, / De gândire, conștiință, de credința cea cerească,

De cum trebuie să fie vița noastră, românească.

** Dormi în pace Avrămuțe, că o fi și-a noastră vrere / Să scăpăm de-nevoire, de necazuri și durere, / Când, găsi-vom înc-odată, ardelean ca tine fie/ Să înșiruie în umra-i, necăjiții pe-astă glie, / Și cu ei, cum tu făcut-ai, vreie iară libertate, / Și la toți, la fiecare înșfințita cea dreptate/ Să ne-adune laolată, într-o sfântă zi de mai, / Și ca tine el ne spuie, îndemnându-ne „NO, HAI!”

Sunt bucuros să constat subtila și adâncă cunoaștere de către poet a personalității lui Iancu, comandant al oștirii sale. În adevăr pașoptiștii tribuni ai lui Iancu au fost niște tineri entuziaști care au ascultat glasul națiunii lor. Alături de popor Tribunii pașoptiști au urmat calea cea dreaptă ca fiind a strămoșilor poruncă, pentru înfăptuirea idealului de unitate și egală ndreptățire. Pe această cale Mircea Dorin Istrate, în clipe de aducere aminte (p.7-10, ne poartă prin „împărăția de piatră a Apusenilor”, din vremea cireșelor, când micuțul Avram Iancu, în 1824, a adus bucurie și a înnobilat casa părintească de la Vidra. Și el nu s-a dezmințit, Avram Iancu a rămas pentru eternitate un „nume cât un steag”, chiar și după 10 septembrie 1872, când s-a stins din viață.

Încrezător în veșnicie, poetul nutrește speranța că „vremea și vrerea lui Iancu” va domnii pe pământul românesc al Țebeii, acolo unde asemenea gorunului ce străbate anotimpurile și timpurile în „locul cel sfânt care este din timpuri vechi și bătrâne, Grădina Maicii Domnului”, unde va naște și „renaște sămânța” veșniciei! (p.9) Fără de tăgadă, poetul este încredințat că fără de Avrămuț, „Ardealul ar fi mai searbăd și fără de speranță”, deoarece rădăcinile neamului, de la moși și strămoși, aduc mereu în actualitate acele troițe veghețoare ce aduc aminte de credința și jertfa Eroilor pe Altarul neamului Românesc

* Pe drumul urcător al devenirii și afirmării Neamului Românesc se profilează cu desăvârșire Eroul Patriot Avram Iancu, intrat în conștiința nemuritoare ca un legendar măreț, falnic și tare ca Munții de piatră, legat puternic precum „cucuruzul brazilor”, gata mereu să fie Stâlp al Neamului, cu trup și suflet. Iancu este adevăr și înțelepciune, luptător pentru Drepturile românilor. El nu-și dorește glorie personală, știindu-se faptul că a refuzat cu demnitate onorurile și rangurile împărătești, el vrea drepturi pentru români, nutrind speranța că având „legea în

mână” Țebea va rămâne o Cetate Eternă în Sufletele Românilor, un loc de Închinare, un izvor cu Apă Vie!

Veniți la Țebea noastră-nlăcrimată

Veniți la Țebea noastră-NLĂCRIMATĂ/ Acolo unde-n UMBRĂ de gorun,/ A Iancului vecie NEUITATĂ / ÎMBĂRBĂTEAZĂ suflet de român. / Veniți să-i CEREM Iancului IERTARE / Că nu mai suntem BRAȚUL lui armat,

Că RISIPIȚI pe-a vântului cărare/ Ne-am ÎNDULCIT cu toții la păcat./ Că sufletui ni-i STERP, voința moale, / Că n-are CINE fie-ne în frunte, / Că VIETILE-s sărace, triste, goale,/ C-a noastre VISE-s rare și mărunte./ Că nu mai este DRAGOSTE de țară

Iar CUGETU-i înfrânt și pus pe scut,/ Că BANUL doar ridică și coboară/ Iar CINSTEA-i pusă iarăși sub papuc.

*** AUZI-NE tu Iancule de-acuma/ Și vino de-NTĂREȘTE brațul nost',/SPERANȚĂ pune-n noi, cum face muma, / Că altfel viața noastră-i fără ROST-
(Mircea Dorin Istrate – p.26)

* La „Casa Iancului” din Târgu Mureș, situată în localul, fost al Tablei Regești, unde a lucrat Iancu, personalități ardelenē, ce-l au și poartă-n suflet pe Craiul Munților, se întrunesc lunar, sub bagheta unui strașnic apărător al drepturilor românilor, jr. Ioan Berța, spre a-l cinsti în mod specific pe Învățătorul în Drepturi al Neamului. Într-o astfel de împrejurare Mircea Dorin Istrate le-a citit pentru întâia oară poezii, parte din cele 76 cuprinse în volumul Duhul Iancului, inspirate de porunca acestuia:

No, Hai! - Ce gânduri Avrămuțe îți umblă-n miez de noapte/ /Prin mintea ta-n avânturi, de-atâtea chinuită,/ Când munții tăi de piatră îți spun parcă în șoapte/ Că e venită vremea, aceea sorocită. / Așa că mi te pune în fruntea a lor tăi, / O cruce-ți fă, și-o rugă la cerurile 'nalte,/ Și-apoi porniți cu toții, din dealuri, munți și văi / Ca să-mi schimbați ce-a lume și toate celelalte.

* Așa gândit-a Iancu în noaptea cea lungă/ Când toate-n a lui minte erau în căutări,/ Când soarta lui de-acuma era ca să-mi ajungă/ Jertfelnicul ce merge, pe-a neamului cărări.

** Acum e dimineață, suflarea-i toată trează/ Iar bunii tăi tovarăși urcați în scări pe cai,

Speranța c-o fi bine pe toți îi luminează/ Când tu îmi poruncit-ai norodului: NO, HAI!

(Mircea Dorin Istrate, p. 21)

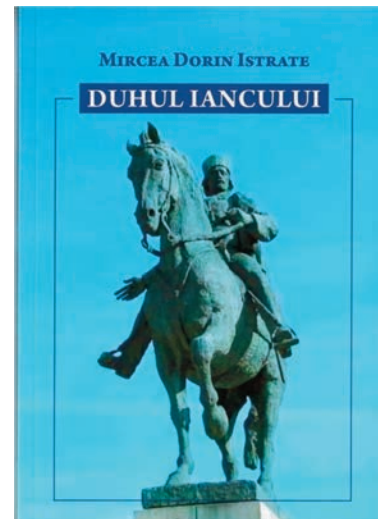
* Încântător volum pe care autorul scrie o

dedicație urare-îndemn pentru ca prin scrisul Domniei sale (adică a subsemnatului) „să-l nemurească și să-l ferească de uitări, pe Avrămulul nostru cel bun și jertfitor pentru dreptatea și libertatea noastră”. Așa vom face! Păi cum s-ar putea oare uita o semnificativă contribuție la ridicarea neamului, precum a făcut-o în fecorie Avram Iancu și tribunii săi, când la temelia operei sale de slobozenie și egală îndreptățire a așezat însăși faptele sale demne de toată măreția și vitejia precum sunt așternute în poeziile lui Mircea Dorin Istrate: „În ruga Iancului” (p.22), „Averea ce-am lăsat-o” (p.66), „Sarmisegetuza” (p.79), „Românul împărat” (p.89), „Rădăcini” (p.99), „Noi, fii jertfei” (p.125), „Craiul munților” (p. 155), sau, cum se încheie splendidul volum cu „Așa gândește ardelenul!”.

La un asemenea volum nu poți decât să sorbești fiecare vers, să reflectezi la orișice metaforă, să cugeți la timpul înălțător al Eroului pus în Duh Sfânt de un poet a cărui „inimă bate pentru cultura română” pentru care „simte, scrie, se roagă, cântă și iubește românește”, la adresa inegalabilului nostru Ardeal, cum spune Liliana Moldovan.

La poeziile de sâmbătă seara, pe care revista „Cetatea Cavalerilor” le-a preluat de la autor, adăugăm acest volum impresionant, cu acea mențiune că pe 30 Mai 2024, la Casa de Cultură a Municipiului Beiuș, cu prilejul lansării volumului „Patriotism în case bihorene”, au fost recitate în premieră, cu acordul autorului, două dintre poeziile cuprinse în volum, mai sus reproduse. Volumul oferit publicului în colaborare cu Editura „Viața Creștină” (Cluj-Napoca, 2024), reprezintă o reușită și o încununare a celor 200 de ani de la nașterea Craiului Moșilor – AVRAM IANCU!

Felicitări celui atât de inspirat de „duhul lui Iancu” și tuturor acelor care au sprijinit și ne-au fericit cu acest volum, cum altul nu-i!

POEME

Constantin MOLDOVAN

SONET PENTRU MAMA

Atunci când te încearcă mari tristeți
Ajunge să rostești cuvântul „mama”
Că-ți pier, din privire, toată teama
Și poți pași, senin, prin dimineți.

Oricât de mare-ar fi, în suflet, drama,
Cea care are, parcă, șapte vieți,
La fel ca-n zorii primei tinereți,
Îți șterge ochii, -n lacrimi, cu năframa.

Și prinzi puteri atunci când ea se roagă
Să-ți fie ție bine, să răzbești,
Să nu te-atingă relele lumești;

Căci mama e ființa cea mai dragă,
Iar tu te simți un fel de semizeu
Și îți zâmbește, -n gânduri, Dumnezeu!

SONET PENTRU BUCOVINA

Aici e Țara codrilor de fagi,
Ținut de basm, cu turme de mioare,
Cu dealuri și păduri scâldate-n soare,
Cu oameni mândri și prieteni dragi.

Aici e Putna lui Ștefan cel Mare,
Lăcaș de-nchinăciune pentru magi
Și pentru cei ce-și poartă în desagi
Avea pentru viața viitoare.

Și tot aici e roșul de Humor
Și Voronețul nostru, -al tuturor;
Prietenii buni, aici mi-e rădăcina;

De-aceea vă invit, că nu-s sihastru,
În Țara mea de fagi cu cer albastru:
Hai, bateți palma...Pentru Bucovina!

SONETUL AMINTIRILOR

Cândva, târziu, înspre apusul vieții,
Cu doruri oglindite în priviri,
Rememorând trecutele iubiri,
Vom da tribut de lacrimi, iar, tristeții.

Vor reveni regretele-n trăiri
Și ne-om trezi, în roua dimineții,
Gândindu-ne la anii tinereții,
La chipul drag păstrat în amintiri.

Atunci vom înțelege, fiecare,
Că dragostea e chiar nemuritoare,
Iar tu vei reciti aceste rânduri

Și mângâindu-mi, fin, caligrafia,
Îmi vei privi, din nou, fotografia,
Îmbrățișându-mi sufletul în gânduri.

SONET ÎN AMURG

Când asfințește soarele-n amurg
Îmbrățișând, discret și tandru, luna,
Mă rog, așa cum fac întotdeauna,
La mult prea iertătorul Demiurg.

În lupta dusă, veșnic, cu Fortuna,
Am chiar abilități de taumaturg
Și simt, așa, cum versurile curg,
Spre a opri din suflete furtuna.

Nu am puterea de-a schimba destine,
Dar vreau să scriu din ce în ce mai
bine,
Așa cum ursitoarea-mi prevestea,

Să luminez tristețea celor care
Mai pot visa, în asfințit de soare,
Cu gândul agățat în colț de stea!

SUNT ROMÂN

Eu sunt român și mai întâi de toate
Pământul țării mele îl sărut,
Dar nu-nțeleg de ce nu se mai poate
Să facem toți, în jurul țării, scut.

De ce atâta ură, dezbinare,
De ce un crez nu poate-a ne uni
Când știm că viața este trecătoare
Și nu avem mai multe Români?

Se răsucesc strămoșii în morminte,
Răcnesc nepoții, încă nenăscuți,
Când ne pătrunde răul din cuvinte
Și ne zâmbim absurd de prefăcuți.

În lumea asta, prea de tot nebună,
Să nu ne vindem sufletul pe bani,
Iar moștenirea noastră, cea străbună,
S-o ducem mai departe peste ani.

Și-ncrezători, în ciuda rătăcirii,
Să ne-mbrăcăm, de mâine dimineață,
În stratele iertării și iubirii...
Popor român, trezește-te la viață!

CIOBURI DE METAFORĂ

Mi-au amorțit gândurile
Sub înaltul adâncului,
Iar zâmbetul se mai sprijină
Doar într-un ciot de lumină scăpătată.
Cuvintele refuză să mai zboare
Înspre pana poetului
Adormit la marginea durerii,
Cu inima spartă
În cioburi de metaforă,
Precum un zeu săgetat în aripi...
Doamne,
Smulge-mă din întunericul neputinței
Și îmbracă-mă cu veșmântul iertării
Pentru a-mi nemuri credința!

Ionii poetului

Gheorghe Andrei NEAGU

Poetul Constantin Ștefănescu a apărut la Editura Salonul Literar a domnului Culiță Ușurelu, cu volumul **Ioni de argint**. Probabil, din modestie n-a considerat că-s de aur, pentru că toate rostirile poetului sunt de bună calitate care te duc într-o lume a visărilor, cu o lejeritate de „izvor înfrunzit în brațe”, unde se află „decizia spaimei / de a nu lua niciodată decizii” (p.6-9). Am pus liniuță la p.9 pentru că poezia se află în volumul **Sufrageria orei șaisprezece**, scos la Editura Cartea Românească în 1999 plătită din fondurile firmei sale Gerconf s.r.l. Focșani, al cărui patron este. M-am mirat de faptul că volumul **Sufrageria orei șaisprezece** a fost subtitulat antologie de debut în chenar de doliu. N-am mai auzit de așa ceva. Dedicat prietenilor autorului George, Romeo și Florin, volumul era ca o boare proaspătă de umor bine ticluit.

Probabil că titlul volumului actual își trage seva și din „visezi albastrul / cu ioni de argint / din care se scutură întunericul”, care diferă de varianta din așa zisa antologie, când la p.10 spune doar „visezi albastrul / din care se scutură întunericul”. Și zău dacă nu era mai frumos așa.

Poetul este de departe omul surprizelor: „exclamației i-a crescut o șoptă-n frunte”(p.7-p.10).

Iar atunci când „în brațele orizontului / nivelul mării izbucnește-n plâns” de la pagina următoare, nu poți decât să te bucuri de mărturisirile poetului ajuns „umăr la umăr / cu muntele care suie un munte / cu marea ce traversează înnot marea / ochi în ochi cu izvorul / ce spală în zori ochii privighetorilor”, nu-ți rămâne decât să te lași cuprins de beția cuvintelor, atât de bine așezate în pagină de către autor. Spun asta, mai ales că și în așa zisa antologie găsim rostirile la pagina 12. Interesant este că aceste poezii au fost scrise în anul 1985 alcătuind un capitol distinct din antologia de debut, numit **Sinterizări**.

Și ceea ce este atât de ușor pentru Ștefănescu, pe tine cititorule începe să te doară. Pentru că ai început să vibrezi năucit dus de mână de un poet care spune: „în decembrie / când primul ger mai strașnic / suda de crengi / piciorușe de vrăbii/ iar vântul/ umbra cu iarba fiarelor pe la uși/ zăpada mioapă băjbăia prin parc după ghiocci și furnici” (aflat la pagina 13 în ediția de debut). Ce vrei mai multă stare decât acest poet, care ne face să delirăm, să simțim aievea piciorușele sudate de crengi. Ar trebui să citez toată cartea din doască-n doască, cum ar zice cronicarul.

Până și scabrosul capătă dimensiuni surprinzătoare atunci când vede „intestinele zilei pe covor” (p.17, respectiv p.19).

Poetul vede „pânțelele oglinzii deschis...” pe

„amigdalele inflamate ale apusului”. Universul bolnav sugerat de autor este expus atât de violent, încât nici albastru de metilen nu-l mai vindecă. Folosește cuvintele cu respect, mai ales acolo unde se străduiește să dea aforismelor sensuri noi. Și așa zice plăcut mirositoare – parfum de cuvinte.

Nu-l bănuiam de atâta finețe pe inginerul care pipăia cu ochi neliniștiți împrejurmile și regret că n-am reușit să-l aduc printre condeierii de la **Oglinda literară**. Acum să nu credeți că m-a fermecat rostirile sale poetice în așa hal încât să nu mai pot decela între categoriile estetice cuprinse în volum.

Poetul C. Ștefănescu a publicat versurile, în urmă cu decenii, între București 1980 și Focșani 1999 când a apărut antologia. Avea o grupare excelentă la fosta Întreprindere de Ștanțe și Matrițe, unde director era Laurențiu Veber un intelectual sadea.

De fapt, în Focșani, pe vremea aceea, erau două cluburi de cineamatori, pictori și graficieni interesați, ba chiar și o întreprindere cu graficieni deosebiți, fără a mai vorbi despre filateliști. Așa că nu e de mirare, că în Focșani exista un mediu fertil pentru simțire poetică. Chiar autorul recunoaște la pagina 23: „îmi lipesc cu salivă / vârsta de garduri”.... Mă îndoiesc serios că a reușit s-o facă. Poezia lui nu face abuz de metafore. Nici atunci când „din literele sparte între dinți / se preling șoptele îndrăgostiților” (p. 35). Am să citez și un fel de pastel de la pagina următoare: „curg miri din nuntă / prelingându-se ca ploaia pe geamuri / miresele au coliere de vitamine la gât / în butoaie de plastic / pun gospodinele aștri la saramură / miresemelor le cresc spini / și nările cumiți / prizează culorile moarte / dintr-un ierbar de an (fiece soare / pe limbul veștedeii frunze piere)” (p.36) din volumul actual. Și tot așa.

Volumul e plin până la pagina 74 de asemenea creații seducătoare. Și pentru că n-am vorbit despre debutul domnului Ștefănescu atunci când a apărut o să vorbesc despre ceea ce reușește acum. Să ne facă să credem că a scos un nou volum de poezie.

Poeziile cuprinse în capitolul ce dă și titlul antologiei de debut **Sufrageria orei șaisprezece** datată cu anul 1989, cu glosări după deja uitatul Florin Mugar, le găsim aici integral. Nu lipsesc nici finalurile: Singur printre lilieci (parodie la) și Posfață care devine Post scriptum. Îmbunătățit apare capitolul de aforisme sub titlul **Cuante**. Cred că editorul nu a avut cunoștința de volumul apărut în 1999, altfel nu s-ar fi hazardat să le prezinte drept ” pline de învățăminte ca și acelea ale înaintașilor Pitagora, Horațiu, La Bruyere, Boileau etc.

Dar nu pot să mă joc de-a volumele pentru că nu mă lasă *ochiul critic* ce mai sălășluiește în cugetul meu. Nu știu ce-a vrut să realizeze poetul cu astfel de mistificări editoriale. O fi vrând să intre în Uniunea Scriitorilor și are nevoie de mai multe volume. Dar nu așa se procedează. Nu te poți juca cu aparițiile editoriale de genul acesta, chiar dacă poezia în sine este deosebită.

Îmi cer scuze dacă am supărat cumva, dar afirm încă odată că poezia domnului Ștefănescu este deosebită chiar și așa, cu repetiție, după aproape 25 de ani.

CONCEPTUL DE AUTORITATE IN BASMUL POPULAR ROMANESC

Ștefan-Lucian MUREȘANU

Motto: *Filosofia este așezarea ființei lumii în noțiuni, spre a căror stabilire judecata nu se servește de altă autoritate decât de a sa proprie.*

(Mihai Eminescu)

Cuvinte cheie: popular, basm, concept, autoritate, erou, curaj

The concept of authority in Romanian folk tale

Abstract: Authority concept well established in the whole system of existence of human society, made from the cell and the family continued with the rest of the world in which the individual will develop, identify influence, generally accepted, a person ... in the various fields of social life. In the world of the story is far from wonderful father, emperor, king, old etc.. son, son, daughter or other creatures who transform themselves have committed one of the wonderful achievements of the peace in the world. Peace is calm, harmonious members of society, good conscience as a form of charity.

1. Cum se poate defini autoritatea în basmul popular românesc?

Element fiindual, conștient exponent al unei societăți, omul a privit cu multă simpatie și interes faptele trecutului. Însă, niciodată nu a fost mai necesară ca astăzi o cunoaștere atât de profundă a modului de rezolvare a acestui fapt de către lumea de astăzi, a mileniului trei, privind problema autorității, ce nu trebuie înțeleasă numai ca o întâmplare impusă.

După modul cum este percepută în societate, autoritatea am putea-o clasifica în individuală și colectivă. La rândul lor, cele două concepte ar putea fi structurate în alte două categorii: autoritate individuală superficială sau carismatică, așa cum cea colectivă am putea-o împărți în autoritate colectivă de stat sau familială. În basmul popular românesc se avansează două posibilități de autoritate: individuală superficială, care poate fi negativă sau pozitivă, depinzând de situația de fapt și individuală carismatică, în care personajul autorizează, de fapt, modul său de viață și de a fi în societate. Basmul "Sarea în bucate", de exemplu, prezintă un caz impus, neputința tatălui de a înțelege compararea dragostei fiicei sale mezine cu semnificația "sării în bucate". Împăratul decide

alungarea celei mai mici dintre fetele sale, fără să înțeleagă importanța acestui produs alimentar în prepararea mâncărilor: "Atunci a întrebat-o pe fata cea mică: - Și tu fetițo, cât de mult mă iubești? - Eu te iubesc ca sarea în bucate, tată - răspunse mezina." În luarea deciziei, de către împărat, apar intermediarii, cei care influențează, prin gesturi, hotărârea celui menit să decidă: "Surorile ei au început să râdă de ea și împăratul s-a înfuriat. - Ce fel de răspuns este acesta. Să pleci din casa mea!"

În basm, autoritarul superficial este iritat din următorul motiv: răspunsul mezinei, necorespunzător dorinței împăratului de a-l auzi și gestică insinuantă a celor două surori care îl fac pe împărat să nu dea posibilitatea mezinei să se justifice: "Fata nu a fost lăsată să dea nicio explicație și a fost alungată." El este ușor influențabil de mijloace care profită de naivitatea lui, de lipsa de documentare și de neputința de a înțelege sensurile cuvintelor: "Surorile și-au bătut joc de prostia ei și s-au bucurat că pleacă, fiindcă tot nu prea o aveau la inimă." Prin cuvântul "prostie" autorul popular nu dorește să scoată în evidență partea negativă, apreciată ca nesăbuiță de cele două surori, tot atât de nedocumentate ca și tatăl lor, ci tocmai sensul pueril, dar înțelept al mezinei, naivitatea și prin ea sinceritatea și adevărata dragoste față de tatăl ei, care nu o înțelege în momentul respectiv. Împăratului îi lipsea tocmai ceea ce un conducător de stat ar fi trebuit să aibă la vârsta respectabilă pe care o avea, înțelepciunea. Autorul popular scoate în evidență că prin lipsa acestei calități, moștenită sau dobândită cu trecerea vremii, oamenii fac de multe ori mari greșeli de care, atunci când le sunt explicate, se căiesc.

Să observăm, în urma deciziei împăratului, ca autoritate supremă, hotărârea fetei celei mici de a părăsi palatul într-o altă ținută vestimentară decât cea potrivită gradului ei nobiliar. Faptul că își dezbracă hainele de prințesă și-și ia o îmbrăcămintă modestă sugerează capacitatea mezinei de a demonstra că vechea îmbrăcămintă nu-și mai avea rostul, în noul său drum în viață, considerând-o nevrednică puterii ei în a-și susține părerea: "Mezina s-a îmbrăcat în niște haine simple și a plecat mâhnită, cu lacrimi în ochi." Lipsa sării din mâncare are aceeași importanță ca lipsa din organism a acestei substanțe chimice, fără de care viața nu ar putea exista.

Tendența de a o nesocoti o părere poate izvorî ori dintr-o frivolă încredere în valoarea neverificată a celor din jur, ori dintr-o condamnabilă necunoaștere a insuficienței puterii de a discerne. Basmele sunt expresii ale înțelepciunii omului arhaic, venit din străfundurile istoriei, sunt așezări mărețe ale cuvintelor cu tâlc, în rotonde solare ale iluminării inițiatice. Exegeții, care au dat la o parte colbul de pe paginile îngălbenite de timp ale scrierilor marilor gânditori despre lume și viață, au înțeles necesitatea de a-și căuta rădăcinile în gândirea veacurilor trecute. Astăzi, numai un naiv mai poate crede că se poate

adânci studiul unui astfel de concept, fără ajutorul luminațiilor din popor, gândirea lor materializându-se în literatura populară.

Autoritatea, concept bine pus la punct în întregul sistem de existență a societății omenеști, conștientizat, începând cu celula familială, și continuat cu lumea în care individul avea să se dezvolte, desemnează influența, general acceptată, a unei persoane "...în diferite domenii ale vieții sociale. Ea se referă la faptul că un ordin este autorizat dacă se conformează la tradiție", care poate fi înțeleasă fie ca o manieră de a face, a fi sau a simți, la care cei ce receptează acest gen de ordin se așteaptă ca o legătură ce le permite să se supună fără să-și piardă identitatea. În lumea basmului, autoritatea este în cea mai mare măsură tatăl, fie că este "împărat, rege, unchiaș" etc. "al fiului, fiilor, fiicelor sau al altei creaturi metamorfozate", ce au de săvârșit una dintre minunatele realizări ale lumii, pacea. Pacea înseamnă liniște, dezvoltare armonioasă între membri societății, între oameni și lumi, binele este hotărât ca formă conștientă a generozității. Lumea este un tot, un fapt dat al subordonării unui sistem, cu voia sau fără voia ei. Nu există individ care să nu se subordoneze cuiva sau la ceva considerat în sine ca autoritate a existenței sale.

2. Autoritatea curajului stă în capacitatea omului de a învinge teama

Teama poate fi învinsă prin curaj și autoritatea curajului stă în capacitatea noastră de a învinge teama. Curajul dezvoltă în psihicul nostru vitejia, act conștient al menirii noastre, mai bine spus a unora care știu să gândească pozitiv sau cum bine spune Rollo May: "curajul este fundația pe care se clădesc toate celelalte virtuți și valori personale și doar curajul poate face ca acestea să fie reale." Feciorul de împărat este voinicul, tânărul dăruit încă de la naștere luptei pentru dreptate. Venirea acestuia pe lume este anunțată ceremonios de divinitate tatălui, autoritatea desemnată să se îngrijească de dezvoltarea pruncului, în lumea în care urma să vină, pregătit fiind de părinți până la momentul despărțirii de casa și de locurile dragi, în lungul drum al inițierii. Pentru tânărul ales supunerii încercărilor casa este adăpostul structurii vii, cea care condensează energia și protejează germenii vieții. Spațiul naturii va reprezenta pentru el împrăștierea, diluarea vieții și a energiei până la conștientizarea inițiativă a existenței. Drumul pe care voinicul îl va străbate este un drum ca al fiecăruia dintre noi, metaforizat cu drumul biblic al poporului ales, care poate fi oricare alt neam omenesc, decât cel evreu, și continuat cu drumul Golgotei. Toți oamenii au o cale de străbătut în viață, cu denivelări, cu întinderi în spațiul teluric de spini, dar și cu pajiști pline cu flori frumos mirositoare, cu răspântii, cu hotărâri greu de luat, toate țesându-ne haina ninsă a vieții ce ne dă înțelepciunea cu care trecem pe lumea cealaltă. În sensul ideii tolkiene, lumea de început, a haosului cosmic, este a

tuturor; față de lumea secundară, care poartă pecetea unui anumit făptuitor. Dacă basmul popular urmează un plan clar, elaborat cu înțelepciune, înfățișând o lume a rațiunii, solară, ordonată, stabilă, structurată de legi care acționează sistemic și organic, basmul modern pătrunde în cotloane întunecate, explorează zone necunoscute, poartă pecetea unor angoase, iar farmecul narațiunii cade sub umbra unei magii sumbre, risipite în final: "echilibrul senin și formalizat al binomului stabil lumea aceasta, tărâmul celălalt este dizolvat, fiind înlocuit de modelul șovăitor al unei proiecții fantomatice: lumea primară devine punctul de iradiere al unui șir nesfârșit de lumi între care se nasc și pier, în degringoladă, raporturi stranii și contradictorii. Supranaturalul nu mai încapă în scheme și în structuri, ci se revarsă / pătrunde / se insinuează în lumea naturală și o "corupe", îi schimbă semnul (și sensul) fără veste." Privit ca un rezultat al nevoii de organizare, conceptul de autoritate poate fi analizat cel puțin din două perspective: a) a celui care emite un ordin sau o comandă, în basm, de obicei, împăratul: "- Măi băiete, acu să te pornești și să-mi aduci la masă pește cu solzul de aur" și b) a celui care receptează acest ordin: supușii împăratului, fiii, fiicele etc. sau necuvântătoarele alese să fie în slujba voinicului: "- Să trăiești, stăpâne; sunt gata chiar de azi, de poruncești, îi răspunse calul." Totemic, nobilul patrupe (equus caballus) sugerează blândețe, iuțeală, cutezanță, cel în slujba căruia intră calul absoarbe energetic gingașia acestui animal ce ni s-a alăturat existenței de mai bine de șapte mii de ani. Ca relație socială, autoritatea este bazată pe un principiu de legitimitate, în care unul dintre personajele basmului acceptă să-și modifice comportamentul, recunoscând voința activă a celuilalt, în virtutea principiului de drept, în care agentul activ are justificația de a comanda, iar agentul pasiv să recunoască acest drept în virtutea unui principiu de legitimitate: "- Luminate împărate, zise el, se poate să se facă voia măriei tale..."

Basmul popular este superior cunoașterii tocmai prin modul său de transmitere directă, de mișcare continuă de idei și de completări orale, transformabile de la un emițător la altul. "Pentru a înțelege vechimea și puritatea gândirii creștine a românilor", consemnează doamna academician Sabina Ispas, în lucrarea sa, *Sub aripa cerului*, după lungi cercetări în domeniu: „precum și lipsa de antagonism din această gândire la nivelul diverselor grupuri sociale din cadrul culturii naționale românești, mai ales perioada medievală, ar trebui reanalizat întregul sistem...” spune domnia sa, gândind și regândind asupra studiului textelor rituale, ceremoniale sau chiar a acelor de divertisment, comparând toate acestea cu formele folclorice existente la purtătorii de folclor din comunitățile vecine, din centrul și sud-estul european...

Va urma

DIVINITATEA, RELIGIA ȘI OMUL

Nicholas DIMA

Motto:

Cine îl caută pe Dumnezeu L-a și găsit..!

Religia explică sensul și scopul existenței noastre și stă la baza civilizațiilor. În timp ce știința studiază rațional cauzele și efectele fenomenelor și filozofia le interpretează, religia crede într-un sistem de valori pe care îl considera imuabil. Știința strictă poate conduce totuși la ateism; filozofia poate degenera în ideologii excesive; dar și religia poate fi golită uneori de sens și redusă la simple ritualuri. Oamenii de rând și-au căutat întodeauna echilibrul între aceste tendințe. În timp ce sacerdoții îl caută pe Dumnezeu în singurătate, cei mai mulți credincioși se adună în temple și biserici dedicate creatorului.

Oamenii de știință vor dovezi raționale pentru a crede; cei care cred din suflet nu au nevoie de dovezi. Pe primii nu-i poți convinge; ceilalți sunt deja convinși. Între ei există majoritatea celor care caută adevărul; unii îl caută pe Dumnezeu! Iar Dumnezeu e conștiința supremă a universului care trebuie să fie benevolența, omniprezența și omnipotența, și în final să învingă răul din lume.

Am prieteni care cred cu fermitate; prieteni deschiși la ideea de divinitate; și am prieteni ateï. Am fost întrebat de ce cred fără dovezi de existența unei forțe divine? Am găsit un singur răspuns: cred pentru că așa m-am născut - creștin ortodox și cu credința în Dumnezeu. Se spune: „Binecuvantați cei cred fără să se îndoiască.” Eu m-am îndoit și chiar m-am revoltat împotriva divinității, dar nu i-am putut nega nici odată existența și am continuat să cred și să mă rog.

Am avut perioade când m-am rugat intens. Primele asemenea rugăciuni le am de la vârsta de 11 ani. Era pe timpul foametei din 1947 și familia noastră cu opt copii trăia foarte greu. Îmi aminesc bine pentru ce m-am rugat și ce am cerut, dar Dumnezeu nu a răspuns rugăciunilor mele. Apoi. M-am rugat mult în închisoare când eram la Aiud. Împlinisem 20 de ani și mă temeam de o nouă condamnare. Și e paradoxal, dar cei care m-au inspirat cel mai mult au fost legionarii și evreii. De la legionarii întâlniți la Aiud am învățat demnitate, credința și curaj. De la evreii cu care am conviețuit în aceeași cameră, și între care se afla și rabinul Fuchs, am

învățat să nu disper și să continui să mă rog. Când mi-a sosit sorocul, Dumnezeu m-a scos din temnițe, dar m-a trecut prin iad până când, tot El, m-a salvat din comunism. Când în cele din urmă am ajuns America m-am rugat să găsesc cece îmi dorisem toată viața, dar și aici soarta a avut alte planuri cu mine...

Acum la vârsta 87 de ani mă rog mai puțin pentru mine. Mă rog însă pentru cei care au mai rămas din familie și mă rog pentru țară. Vreau o Românie întregită, bună și dreaptă! Și aici mă lovesc de o dilemă: de ce legăm credința în Dumnezeu de națiunea și de crezul în care ne-am născut și ne-am format? Pentru că probabil așa ne-a croit divinitatea destinele. Venim pe lume în familii; avansăm prin semințiile menționate în Biblie, adică națiunile de azi; și tindem să ajungem la spiritualitate și conștiința universală. Scopul fiecăruia dintre noi este să evolueze sufletește, să înțeleagă semnificația vieții, și să-și ajute semenii să înțeleagă și ei sensul existenței. Altfel, Dumnezeu nu răspunde la toate rugăciunile noastre, dar le notează în marele registru divin al universului.

Ce este însă omul și cine e Dumnezeu?

În cartea-eseu „Scopul și Semnificatia Vieții” (București, editura Viga, 2015) am îndrăznit să abordez acest subiect pornind rațional de la știința și filozofie, dar ajungând finalmente la religie. Semnificația vieții nu se poate înțelege fără un punct de început și fără o finalitate. Nu poate fi înțeleasă fără un scop, fie chiar așa cum îl percepem noi în lumea noastră limitată în timp și finită în spațiu, și fără un punct final pe care doar îl intuim. Și mai ales, semnificația vieții nu se poate înțelege decât acceptând un conflict continuu între două forțe contrare, între bine și rău; între cel divin și cel negru, conflict care ne afectează pe toți, dar prin care ne perfecționăm. Și din nou se impun întrebările: ce suntem, ce forță ne-a adus pe lume, și către ce evoluăm?

În rândurile de mai jos, culese de-a lungul anilor din frământări personale, dar mai ales din înțelepciunea religiilor, fiecare cititor își poate găsi și identifică scopul și menirea pentru care existăm. Eu încerc cu modestie să ajung la unele concluzii.

În esența lui intimă, omul este o vibrație de materie și energie care există într-un câmp energetic permanent și universal și în care Eul fiecăruia dintre noi se manifestează sub forma fizică și spirituală. Și pentru că ne dăm seama că existăm, cogito ergo sum, acea undă de energie are conștiința de sine; suntem de fapt o parte infimă din conștiința universală. Așa cum spunea un mare poet al închisorilor într-una din poemele sale, suntem... O pretutindenească vibrație de lumină.

În ce privește divinitatea, trebuie să fie mare păcat să încerci să o definești, dar cred că Dumnezeu este conștiința întregului univers; este energia care a creat universul și care ne permite tuturor să ne manifestăm și să evoluăm. Noi oamenii suntem scânteii din conștiința universală. Și scopul și datoria noastră este să evoluăm moral și spiritual și să ne dobândim dreptul de a reveni... acasă. Pornim de la o mică scânteie divină și avem potențialul să ne întoarcem acasă ca o flacără! În acest scop și pentru a ne lumina calea de întoarcere Creiatorul ne-a trimis filozofi și profeți, iar nouă creștinilor, ni la trimis pe Iisus -- Fiul Tatălui.

Redau în continuare extrase din manuscrisul Cartea Nr. 13 pe care nu cred că o voi publica vreodată și din care am desprins unele gânduri. Adagiile și proverbele le-am cules de-a lungul anilor din diverse surse...

Creștinismul

Cea mai răspândită religie din lume este religia creștină și între creștini cea mai numeroasă este Biserica Catolică. Aici în America, biserica Protestantă s-ar afla pe primul loc, dar aceasta nu e unitară fiind alcătuită din câteva culte majore și numeroase secte minore.

Din punct de vedere canonic și filozofic, creștinismul înseamnă destine individuale; înseamnă respectarea demnității și libertății individuale; înseamnă mântuire prin dragoste și prin acceptarea lui Iisus. Și deși nu există egalitate între oameni pentru că fiecare dintre noi e alcătuit altfel și se dezvoltă diferit, creștinismul încurajează ideea de egalitate fiind astfel compatibil cu noțiunile de libertate și democrație. Și totuși, relația dintre democrație, biserică și autorități a fost întodeauna delicată și uneori chiar dificilă. În general, biserica a reprezentat nevoile și interesele celor mulți și s-a opus exceselor guvernamentale. De altfel, religia creștină cu ideile de iubire și respect pentru oameni nu e pe placul multor lideri politici. Oricum, toate bisericile creștine sunt axate pe învățăturile primite de la Iisus, dintre care citez:

- *Înainte de Avram am fost eu;*
- *Eu sunt în Tatăl și Tatăl e în mine; Tatăl și Eu suntem unul*
- *Eu sunt calea, adevărul și viața;*
- *Nimeni nu vine la Tatăl ceresc decât prin mine;*
- *Eu sunt lumina lumii; Eu sunt reînvierea și viața;*
- *Am venit să-i salvez pe cei pierduți;*
- *Pe pământ, Fiul omului are autoritatea de a ierta păcatele;*
- *Voi veni din nou!*
- *În casa Tatălui există multe încăperi;*
- *Iubește-ți dușmanul; Iartă de 70 zeci de ori 7;*
- *Lăsați-i pe cei fără păcat să arunce prima piatră;*
- *Nu puteți servi doi stăpâni: Or îl slujiți pe Dumnezeu, or slujiți banii;*

• *Vinde tot ce ai și donează banii săracilor; Mulți chemați-Putini alesi...*

Pentru a face asemenea afirmații și a rastorna o mare religie anterioară cu scopul de a o îndrepta trebuie să provii într-adevăr dintr-o sferă cerească. Nu e de mirare că Iisus a fost respins, condamnat și răstignit. De fapt Iisus este rastigit încontinuu de două mii de ani și cercurile globaliste de azi considera că a sosit probabil timpul să-l ucidă definitiv... Pe de altă parte, evanghelia după Toma, descoperită în 1945, îi atribue lui Iisus următoarele afirmații:

„Împărăția lui Dumnezeu se afla în voi și în afară voastră;

Cunosteti-vă pe voi înșivă și veți înțelege că sunteți copiii Tatălui;”

Alte citate creștine celebre:

• *Dumnezeu a devenit om pentru că omul să poată deveni Dumnezeu.* (Sfântul Clement din Alexandria, circa 200);

• *Prin moarte ne renaștem la viața eternă.* (Sf. Francis de Assisi, cca 1200);

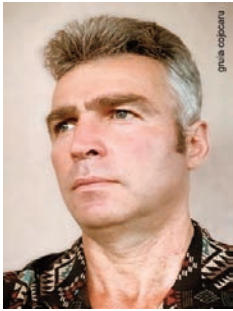
• *Dumnezeu se revărsa asupra ta în momentul în care ești pregătit să-l primești.* (Meister Eckhart, Teolog german, cca 1300);

• *Doamne dă-mi seninătate să accept lucrurile pe care nu le pot schimba, curaj să schimb ceace pot schimba, și înțelepciune să înțeleg diferența dintre ele.* (Richard Niebuhr, teolog protestant modern).

Din punct de vedere canonic, diferențele dintre cele trei ramuri majore ale bisericii creștine, Catolică, Protestata și Ortodoxă, sunt minime, dar organizarea socială și comportarea credincioșilor diferă mult. Catolicii, de exemplu, participa activ la viața religioasă. Protestanții traesc religia. Ortodoxii sunt în majoritatea lor participanți pasivi. Altfel, biserica Catolică rămâne cea mai bine organizată biserică creștină, dar pierde teren în confruntarea cu protestanții. Protestanții au pus Biblia la dispoziția oamenilor de rând pe care îi cheamă continuu la slujbe și la școală duminicală. Ei au instilat în rândurile credincioșilor disciplină, punctualitate și o nouă etică a muncii care au transformat și omul și societatea. Atitudinile oficiale și personale între cele trei ramuri creștine diferă și ele. Iată un exemplu edificator: Biserica catolică se opune jocurilor de noroc și loteriei de teamă că enoriașii să nu-și piardă ceace au. Protestanții se opun jocurilor de noroc de teamă că dacă enoriașii ar câștiga s-ar putea lăsa de muncă. În ce privește biserica Ortodoxă, de prea multe ori aceasta a oferit speranțe pentru zilele de apoi, dar prea puțină pregătire pentru prezent...

SPIRITUL MAIORULUI ÎN AMURG

(Secvență dintr-un roman nenăscut)

Gruia COJOCARU

Într-o duminică de octombrie roșu se plimbau prin centrul vechi al orașului. Era în amurg, soarele își încheiase traiectoria diurnă, iar umbrele înserării coborau nepăsător pe străzile pulsând de energie. Încă de dimineață, în parcuri și pe marginea străzilor un vânticel de la răsărit mușcase apăsător din coroanele arborilor. Proaspăt ucise, frunzele mângâiau catifelat suprafețele pe care poposeau, apoi o luau din loc în dănțuirea bezmetică a trecerii. După-amiaza vântul s-a potolit. Pe nesimțite, calmul capturase orașul. Mașinile nu mai circulau, doar oamenii țeseau pretutindeni fire nevăzute. Totuși, dacă erai puțin atent, percepeai o presiune ascunsă, care-i tulbura într-un mod bizar pe trecători. Nimeni nu-și vorbea, chiar dacă se mișcau în grupuri mai mici ori mai mari, doar chipuri crispate se decupau încremenit în aerul rarefiat. Până și pașii milițienilor, care patruleau într-o arie anume, îngropau tăcut zgomotul în asfalt.

Tudor și Lavinia făceau notă discordantă. Nu erau expansivi la modul strident, însă țineau în mâini bucuria de a fi împreună, care spârgea viguros orice neajuns. Cenușii clipei lucra în afară, într-un orizont străin, incapabil să le perforzeze miezul. Însă, cum au pășit în centrul vechi al orașului, lăsând în urmă Monumentul Eroilor din Primul Război Mondial, surâsul înflorit pe chipul Laviniei s-a evaporat. Parcă un extractor cu vacuum, scăpat din maternitate, i l-a supt de pe chip, confundând nefericit zona de acțiune. Or, ai fi putut crede că durerea maiorului Ignat și a companiei sale militare se așternuse la priveghi în mintea Laviniei, iar tinerei i se reproșa exuberanța pe care-o degajase în preajma suferinței și a jertfei supreme. Poate că pe un canal neștiut, spiritul maiorului i-a șoptit:

– E cazul să ai un strop de decență în fața eroilor neamului!

Tudor nu avea astfel de revelații. A simțit că ceva se defectase doar când Lavinia a încetinit pasul, refuzând parcă să înainteze. Văzându-i umbletul împleticit, a privit-o și i-a citit în ochi disperarea. De fapt, era un amestec de deznădejde, furie și teamă, în proporții oarecum egale.

– Ce e, ți-e rău?

– Nu, nimic, mergi înainte, vin și eu imediat!

Tudor a făcut câțiva pași, apoi, nedumerit, și-a răscuit trupul. Lavinia discuta aprins cu un bărbat șaten, cu o cicatrice pe arcada dreaptă. Distanța nu era mare, putea prinde ceva din dialog, mai ales că cei doi păreau că se iau la trântă, fără urmă de sportivitate. N-ar fi stat să tragă cu urechea, însă plutea în spațiul dintre ei un iz de violență și voia să acționeze prompt, dacă era nevoie.

– Auzi, Lavi, eu cred că putem să rezolvăm problema, dacă mai vrei...

– Vezi-ți mai bine de treabă și lasă-mă-n pace! i-o tăie scurt femeia.

– Aha, văd că n-ai stat degeaba, zise Audel, mișcându-și capul înspre Tudor.

– Nu-i treaba ta! Consideră că nu exist!

– Da, înțeleg, mi-am dat seama că și tu ești o...

Un corb se roti croncănind ascuțit pe deasupra statuii maiorului, dizolvând conturul

frazei. Tudor schiță o grimasă în colțul buzelor. I-a scăpat finalul. Lavinia deja era lângă el, când încerca să dezlege rebusul.

– Hai să mergem! spuse ea hotărât.

– Da' cine-i tipul, ce s-a-ntâmpat?

– Un văr de-al meu, mai ciudățel, așa, mă cam irită, da' i-am zis să mă lase-n pace, că le am și eu pe ale mele, rosti ea sacadat.

Cuvintele ei dobândiseră brusc o consistență stranie, însă Tudor nu sesiză schimbarea, succesiunea nuanțelor. Păreau niște proiectile metalice, lansate parcă de o copie a Tunului Basilic, măcar că ținta nu era Constantinopolul, ci mai curând o gară dezafectată, unde privitorul se putea minuna de stupizenia asaltului, în vreme ce linia de metrou prindea viață pe dedesubt.

– Bine, dar de ce mi-ai cerut să merg înainte?

– M-am gândit să nu-ți facă rău cumva!

„Vărul care să-i facă rău iubitelui verișoarei...” Lui Tudor nu-i trecu prin minte o astfel de replică, ci s-a dus bolovănos, după fentă, ca orice mascul suficient de isteț pentru a ignora argumentele logice în disputa naturală cu amorul propriu:

– Mie să-mi facă rău?! Întrebă el înflăcărat, căutându-l feroce cu privirea pe „vărul”.

Dacă-l prind îl strivesc ca pe-un vierme!

– Hai, lasă, nu te impacienta așa, a trecut, totul e în regulă, zise împăciuitor Lavinia,

care tocmai fugărise pericolul, însă nu voia ca Audel să se fixeze cumva în mintea lui Tudor. Hai mai bine să mergem la un restaurant, să ciocnim un pahar de vin ori un spumant ceva, plusă ea pentru a șterge discret aburul amurgului.

– Perfect, spuse Tudor încântat, lăsând în colbul subconștientului rebusul necompletat.

– Au intrat la „Miorița”. Era un restaurant destul de cochet, la periferia orașului. Duduia. Mese libere nu se vedeau.

– Cred că n-avem noroc, zise Tudor.

– Ba da, e o masă liberă în colțul îndepărtat din dreapta.

– Ce zici de-un vin de Cotnari?

– O, nu, doar dacă ții neapărat, da' eu nu cred că beau.

– De ce? E un vin destul de reușit.

– O fi, dar de când m-am îmbătat prima oară – cu lichior și vin de Cotnari – nu pot să mă ating nici de unul nici de celălalt

Cât au comandat un Vin spumant de Panciu, Lavinia îi ceru să povestească întâia experiență bahică profundă. Era un prilej bun să se echilibreze și să-și pună ordine în gânduri.

– Stăteam în gazdă la niște bătrâni, într-un bloc de pe lângă Cimitirul Pacea, începu Tudor. Eram pe la-nceputul clasei a X-a. Într-o seară de sâmbătă m-a sunat un coleg de clasă. „Am ceva de băut, vii?” mă întrebă. „De ce nu!?”, i-am răspuns. Sergiu avea o sacoșă cu două baterii de Cotnari și una de lichior cu aromă de cafea. Ne-am dat mai în spatele blocului, după o tufă de tuia și, gâl-gâl, gâl-gâl am topit împreună tot ce era până la ultimul strop. Ne grăbisem cretin, parcă eram la cantina internatului de liceu și căutam să grămădim în farfurie o porție babană dintr-un platou de fasole, cu urme de costiță și cârnăciori. Când am ajuns în cameră, m-am lăsat să curg pe covorul de lângă pat. Mă țineam strașnic de covor și de-un picior al patului. Se rostogoleau toate – scaune, masă, tavan – însă era o senzație formidabilă de plutire. Ca atunci când ești într-un autoturism, la viteză mare, și zbori peste un pinden de pământ, pe care constructorul nu l-a nivelat îndeajuns înainte de a turna asfaltul; un astfel de loc, dacă vrei, e nu departe de Hârlău, pe drumul Botoșani – Iași. În sfârșit, m-am pus în pat și-am adormit. Pe la miezul nopții, presiunea din interior era de nesuportat. M-am trezit. Am mers la baie și-am vărsat prima dată. Groaznic moment, dar apoi am dormit liniștit până dimineața.

– Dar amicul tău, cum s-a descurcat?

– Spre uluirea mea, mult mai bine.

– Văd un pic de infatuare aici, adică nu poate cineva de aceeași vârstă să reziste mai mult la

băutură decât tine?!

– Nu-i vorba de asta, Sergiu era diabetic. Își făcea zilnic insulină, așa că datele problemei altfel crescuseră.

– Da, un fenomen, însă va claca repede, conchise Lavinia, continuă, te rog, te-am întrerupt!

– Dimineața, când încă leneveam bahic în pat, Sergiu a venit la mine cu o lămâie. Am făcut un ceai de mentă, am adăugat suc cu acid citric într-o cană și, când lichidul s-a răcit ușor, am băut conținutul.

– Ți-a prins bine, firește!

– Am vomitat instant, în cană, n-am putut s-ajung la baie. Dar mi-am revenit complet, aveam senzația proaspătă că mi-am spălat tot interiorul, nu doar stomacul. Renăscusem, eram apt pentru orice, inclusiv pentru un alt episod bahic. Necazul e că de-atunci nu mă mai pot atinge de vinul de Cotnari, am mai încercat odată și n-a intrat. De lichior nu-mi pare rău, oricum e o băutură infectă.

– Sunt și lichioruri bune...

– Prea dulcele, parc-au răsturnat vaporul cu zahăr în cisterna cu borhot. Mă rog, să mai bem o sticlă, zise el făcând semn cu mâna unui chelner s-aducă o baterie nouă.

– Mâine trebuie să plec devreme. Am cursuri la școală de la prima oră și nu pot să întârzii...

– Bem sticla asta și plecăm.

– Da, dar fără mine!

Spumantul era destul de puțin alcoolizat, așa că Tudor a topit destul de iute conținutul. Lavinia i-a strecurat discret o sută de lei, iar adolescentul a achitat nota de plată și-au plecat spre casă. Drumul era slab luminat, câteva lămpi pâlpâiau anemic, însă li se dăduseră ochii cu întunericul. Obișnuința. Când au ajuns pe strada „Popa Șapcă” bezna era stăpână. Mahala. Plouase cât au zăbovit la restaurant, iar acum înaintau bâjbâind pe drumul noroios ca-ntr-un pânțec de balenă. Deși norii s-au dizolvat în rănile pământului, stele nu se găseau nicăieri. Fuseseră înghițite de întuneric. Ori de balenă. Ba nu, o mână perfidă le-a extras din locul de odihnă, apoi le-a prăjit în oceanul văzduhului, ucigându-le viața din măruntaie.

Mecanica cerului propunea un rebus nou, însă Tudor avea griji mai pământene. După ce-a descuiat ușa de la intrare și-au intrat în camera sa, trupurile s-au eliberat de povara veșmintelor. Timpul a amuțit. Care stele? Care rebus? Doar piatra se căznea inept să le descifreze. Ei alunecaseră deplin în fortăreața sângelui, unde zămisleau emoție, contopire pleneră și descătușare sălbatică.

POEZII

Luca Cipola (Italia)

Desenul

*Un duș rece
al elementelor mă pătrunde
și cât de murdar sunt
acum până ce focul
va șterge acele stigmat, e
un nebun care umblă
haihui – se clatină
și bea lapte de iapă;
la unu noaptea focurile se
liniștiră
și eu acceptai principiul,
luminat de Deneb depărtată,
aici doar smoala mă reține
și de pământ eram substanță,
lustruindu-mi pantofii
și decăzând...
obosit și bolnav
în fața voastră,
afară mai întâi banii
și apoi bomboanele,
apăr vise de trăsuri
ca să-mi iau zborul
și s-o fac în liniște,
tu ești grafitul și eu laurul..*

Fragment

*Țară a nimănui
surprinsă
capturând benzi colorate -
iată-le
pene care se destramă
în aerul veșnic
susceptibil,
numai este o eterică instanță
și fragment
lăsat
printre pietricelele
spațiu-timpului..
și evident că de acolo
transmit leacul.*

Stela Ruinolui

*Pe foi pocite și îngălbenite,
asupra cărora nor nu lasă umbră,
aruncă-te acolo
unde nici un maidanez nu locuiește,
se pare că
lăcusta divină le da un ospăț
Hesperidelor absorbite
pe ce la stela Ruinolui
soarele le istovește
ca vița culeasă
în verzile ei bile
asupra curbelor expuse,
pe ce memoria,
o amforă aș spune,
le înlocuiește cu
tăieturi din Moldova.*

Emily (lui Emily Dickinson)

*Ca și ochi triști, severi
observa rodia
nimic în schimb a ceea ce era
un fir de curent
prin nisip
ridicându-mă din nori
echivoci..
când va veni
și
cum să mă apăr,
oare praf de stele
dintr-o gratie astrală
și imaginându-mi fugar
din această casă ce nu-i a mea.*

Fir de iarbă

*Tăcere și liniște,
un firav fir de iarbă
călcat și
umezit de rouă
reapare luminat de
slabe stele
ca să îmbrățișeze apoi
agatul infinitelor cifre inefabile și
concentrice..
Aerul sfios
al unei singure adieri
pare s-atragă atenția
pietrei care teșeste
firavul fir de iarbă
oricum deja
strivit de patos..
și evocă lentoarea.*

Întoarcerea

*Jocul lișițelor
furate de cobalt
și aripi de valuri..
dizolvată pulberea
în clepsidră,
de rame sunt libere tablourile..
Spiriduși ies curioși
între mierea insectelor
proliferează sorii
și haine candid, e
picături evanescente la tact,
câmpii de răsuri,
libelule care pe o farfurie
desfac de două paranteze
lațul..
încetinește - zise -
țintă nu mai există,
părăsește fiecare idee temătoare,
în ce constă
dacă viața, vezi, n-are sfârșit.*

În căutarea adevărului (93).

Curajul de a fi.

„În străfundurile materiei, am știut să vedem energie, în străfundurile energiei, am știut să vedem informația, în străfundurile informației, oare vom mai putea ști să vedem conștiința? Vom ști să vedem că informația însăși depinde de conștientizarea ei, adică de sensul pe care i-l atribuim?” - (Xavier Emmanuelli)

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Prof.dr. Gheorghe Valerică CIMPOCA

Omul modern a evoluat mult în cunoaștere și în tehnologie ușurându-și existența de zi cu zi. Nemaifiind presat de timp pentru câștigarea hranei personale și colective, se poate considera ca fiind subiect al angoasei ce derivă din lipsa de sens a existenței. Pentru a depăși această criză omul are nevoie de curaj. Curajul de a fi își are rădăcina în întreaga existență umană și până în structura însăși a omului. Lumea angoasei este o lume în care categoriile și structurile realității și-au pierdut valabilitatea. Toată lumea ar fi năucită, dacă dintr-o cauzalitate ar înceta să mai fie valabilă. Nu ne putem imagina că am venit în existență din „nimic” pentru că încă nu putem vedea conștiința din străfundurile informației și nu putem să-i atribuim un sens. Aripa naturalistă a gândirii a făcut din persoană un câmp gol în care intră impresiile simțurilor și domină în funcție de intensitatea lor. Idealiștii au făcut din persoană un vas în care universurile și-au găsit loc mai mult sau mai puțin adecvat. În ambele cazuri, eul individual este un spațiu gol și purtătorul a ceva ce nu este el însuși, ceva ciudat prin care eul este înstrăinat de el însuși. Omul, în loc să fie eliberat, a căzut în robia obiectelor pe care el însuși le-a creat. Pentru așa zisă siguranță a omului, s-au organizat controale tot mai mari ale societății, au apărut asupra naturii intervenții tehnice și asupra persoanei un control psihologic rafinat, care au dat peste cap natura și a imobilizat omul. Ieșirea din această stare inertă se poate face numai prin curajul de a fi în sine. Astfel se evită atât pierderea de sine prin participare, cât și pierderea propriei lumi prin individualizare. Curajul de a fi se face prin acceptarea unui Dumnezeu care este temeiul întregului, care cuprinde întreaga materie, toată energia văzută și nevăzută, informația în totalitate și conștiințele oamenilor. Prin urmare eul

nostru nu este pierdut într-un întreg mai mare, care absoarbe în el viața unui grup limitat. Dacă eul participă la puterea ființei în sine se primește pe sine înapoi.

Curajul de a fi tu însuși nu înseamnă a face acte de eroism, să îți pui viața în pericol, ci înseamnă să înveți să te respecti, adică să te apropii cât mai mult de ceea ce ești, înseamnă să faci în așa fel încât să nu existe diferențe între ceea ce spui și ceea ce simți, între ceea ce faci și ceea ce gândești. Pentru Jacques Salome, comunicarea este știința de a trăi și ne îndeamnă „să comunicăm mai bine pentru a fi mai buni... să fim mai buni pentru a trăi mai bine nu doar pentru a supraviețui... ci pentru a obține bucuria vieții și respectul față de sine”. Curajul de a fi este înrădăcinat în Dumnezeu care se ivește atunci când Dumnezeu a dispărut în angoasa îndoielii. În fiecare dintre noi se ascunde o scânteie de divinitate care poate aprinde lumina pentru a urma latura luminoasă a eului său. Mesajul celor mai mulți dintre înțelepți, așa cum ne-a parvenit al, conține o invitație adresată fiecăruia dintre noi: aceea de a trece dincolo de lumea aparențelor pentru a descoperi sensul profund al oricărei existențe, anume respectul pentru viață, sub toate formele ei.

Mi se pare util să subliniez cât de actual și urgent este acest mesaj acum, în zorii celui de-al treilea mileniu. Pentru că eu cred că partea cea mai maltrată și deci cea mai amenințată din fiecare ființă vie de pe această planetă nu este atât sensul, cât mai ales trăirea vieții. Numesc trăirea a vieții această calitate de a vibra în jubilară, această abundență vitală și fremătătoare, această profunzime gravă, acest dinamism plin de forță și de putere care se află în fiecare în momentul conceperii sale și pe care este de datoria noastră să-l întreținem și să-l amplificăm în ciclul unei existențe. Această energie ale cărei particule eterne suntem ne leagă, înaintea noastră, de strămoși mai îndepărtați sau mai apropiați, și după noi de moștenitorii cărora le-o transmitem. Ea circulă și se propagă în și prin viața de pe planeta Pământ.

Plăcerea, dușmanul omului

(din publicistica mea)

Ion Iancu VALE

Când a conceput regnul animal, Creatorul, i-a inoculat omului, în comparație cu celelalte vietăți, într-un mod special, Plăcerea. Ce să fi însemnat oare asta, mituire, șantaj...? Pentru că Plăcerea, această stare fundamentală, această caracteristică, acest sentiment vital și puternic marchează întregul efort, întreaga zbatere, întreaga viermuială existențială cu bunele, dar mai ales cu relele ei.

Aflată acolo, într-o părțică infimă de creier, Plăcerea, stare afectivă veșnic prezentă (și nu necesitatea cum greșit se spune) l-a făcut pe om să declanșeze războaie, să gândească asiduu pentru a cerceta și a descoperi, pentru a crea revoluții tehnice, pentru a construi edificii și palate sau pentru a supune natura, pe care de fapt doar o mutilează și o distruge...

Da ea, Plăcerea. Plăcerea de a face sex, plăcerea de a mânca mult și bine, de a se distra, de a epata și de a fi adulat, plăcerea de a stăpâni averi și oameni, de a fi lideri politici sau religioși, de a deține bogății și chiar, deseori, de... a ucide.

Ar mai fi făcut oare oamenii copii, dacă nu ar fi existat extazul, acea senzație infinită, ametoitoare, generată de punctul culminant al excitației sexuale care se cheamă orgasm? Probabil că nu. Căci dacă actul sexual nu ar fi fost însoțit de plăcere, primi oameni creați, nu ar fi avut, în nici un fel, grija perpetuării speciei, ca nici o altă ființă de altfel...

Din păcate, oamenii s-au înmulțit excesiv și paradoxal au degenerat, iar mental au scăpat de sub control, elementul Plăcere devenind aproape factor predominant, în tot ce au făcut și ce fac acum. Astfel omul a ajuns să-și submineze prin

întregul comportament social viața, punând în același timp în pericol, chiar existența propriului său leagăn, Terra. Altfel ar fi arătat, la acest moment, fața lumii dacă dominantă ar fi fost Iubirea și nu Plăcerea.

Lupta pentru satisfacerea Plăcerii care, cum spuneam, are multiple fațete, a generat și încă generează la orice nivel neînțelegeri, vanitate, invidie, ură, egoism... lupta acerbă pentru satisfacerea ei stând, astfel, la baza declinului uman, atât de evident în prezent.

Această realitate se datorează faptului că omul, în general, nu a avut și nu are discernământul necesar pentru a controla și a gestiona obiectiv inegalabila stare numită Plăcere, indiferent de cultură, de educație, de poziție socială, de avere, de vârstă, de sex, de culoare, sau de rasa pe care un individ le-ar avea. Pentru că plăcerea este născută și nu făcută. Ea a dominat și va domina total, cât va mai fi omul om.

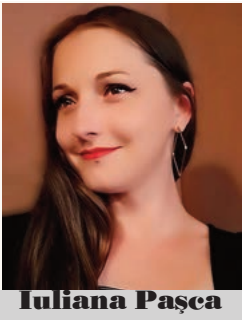
De aceea, numai o profundă mutație genetică mai poate schimba ceva. Ori, acest lucru nu depinde de omul cel de toate zilele, ci de Creator care, se pare, are socotelile Lui și-l lasă pe acesta să-și mai facă de cap până la accesarea spre o altă condiție mai bună, sau de ce nu, perfectă...

Până atunci (fără iluzii deșarte), adică până la o Mare Schimbare, oricât de mulți sau cât de puțini oameni vor exista pe pământ, sub pământ, în aer sau în apă, tributari Plăcerii, (indiferent dacă vor mai trăi, în continuare opt miliarde, opt sute de milioane sau doar opt oameni), ei vor rămâne sclavii neisprăvirii lor și vor continua să se lupte între ei pentru satisfacerea plăcerilor de tot felul. Tot în acest sens, adică pentru satisfacerea tuturor plăcerii, datorită dezvoltării galopante și pe toate planurile socio-umane, dar mai ales a tehnicii și a științei, omenirea conform legii bumerangului, în cele din urmă, se va autodistrage...

Despre cele de mai sus, de-a lungul timpului, s-a vorbit mult, s-au scris tomuri întregi de către erudiți, specialiști sau simplii, dar inspirați și intuitivi gânditori.

Subiectul rămâne însă deschis și depinde de disponibilitatea oamenilor de a-l înțelege și de a-l accepta, pentru a putea ieși din starea sa de aparentă odihnă.

„Realitatea dâmbovițeană”-2010

Iuliana Pașca

COLAJ LIRIC

Poezie fără frontiere ITHACA

Germain Droogenbroodt

Smart Phone

În sala de așteptare
se află un număr mare de călători.
Cu o notabilă excepție,
toți sunt ocupați
cu un mic obiect numit smartphone
care îi fascinează tot timpul.
Cu ambele degete mari, în același
timp,
își scriu poveștile,
semnificative sau nu, ele sunt scrise
și trimise în lume.

Doar o persoană nu scrie, ci citește,
citește o carte!

Oare nu are nimic de spus?

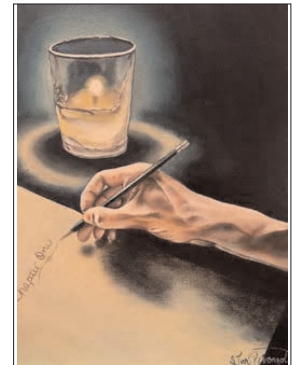
Germain Droogenbroodt
Traducere: Iuliana Pașca

Pericolele progresului

Suntem la bordul unei bărci fără
cârmă,
Am pierdut ritmul dintre natură și
specii
Ca doi soldați care merg în pas greșit.
Ceea ce odinioară erau boli și
dizabilități ale bătrâneții,
Se găsesc acum în spermă, embrioni
și sugari.
Încălzirea globală este pregătită
Să-și scuipe veninul mortal
Ca gluga ridicată a unei cobre.
Se târăște clandestin
Ca un crocodil în căutarea prăzii.
Clima trădează precum un cameleon
își schimbă culoarea,
Calamitățile sosesc ca niște oaspeți
nepoștiți,
Vara arde ca focul unui cuptor,
Iarna, zăpada cade ca pe Everest.
Uneori e secetă, alteori, potop;
Seacă picăturile de sânge
În canalul săpat de propria
calamitate.

Vivekanand Jha, India
Traducere: Iuliana Pașca

Lacrima interioară

Dragostea lor
cufundată în cultivarea
unor așteptări nerealiste
intensifică setea

în fluxul conștiinței
efemere ca un curcubeu
pe tărâmul insuficienței

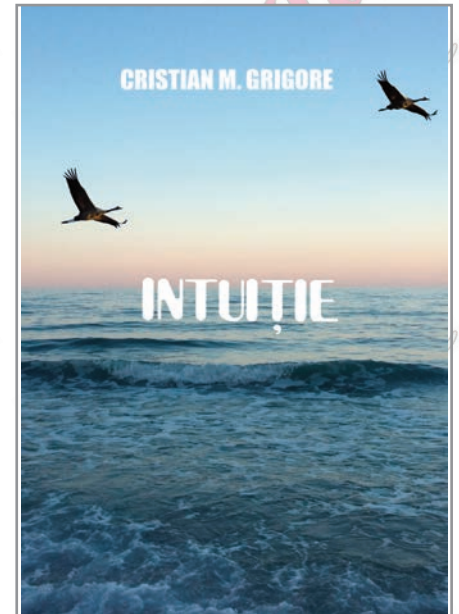
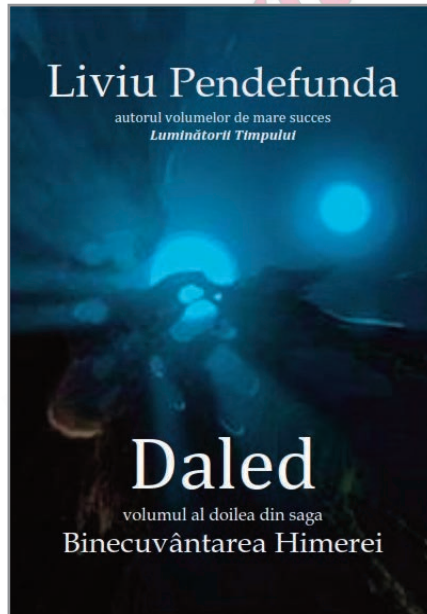
inima lui aritmică
scrie ultimul poem
plin de inexprimabile
îndoieli de sine
te va face oare fericită
sau va pleca descurajat?

organism obosit
minte animată
(poate va restabili ritmul inimii)
sau poate o surpriză divină
din paleta cerului
va duce moartea în agonie
dând o șansă Începutului

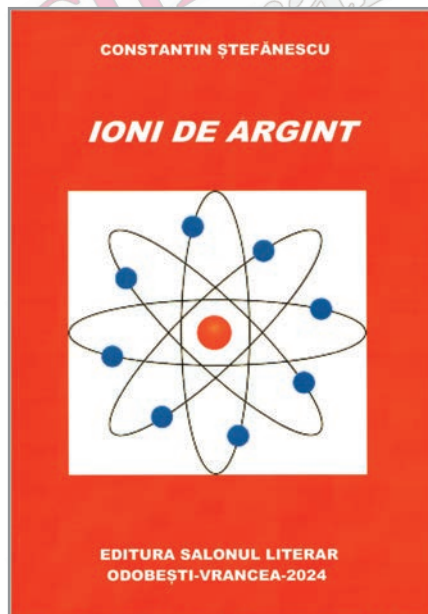
a trăi înseamnă a suferi
iar plecarea e o aparentă ușurare.

Kazimierz Burnat, Polonia
Traducere: Iuliana Pașca

Climate literare

Cărți din biblioteca revistei Climate literare

Cogito

„Fără lirism, metaforă și mesaj poezia este o înșiruire fadă de cuvinte”

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com ;
web site: <http://climate.literare.ro>

